

"Nu obișnuieți țara cu acel despotism deghizat; nu obișnuieți țara cu ficțiuni, căci acestea sunt mult mai rele decât despotismul leal și franc"

Ion C. Brătianu, ianuarie 1869

Lumea românească

Gazetă bilunară

Anul IV (37) - 1999
martie

Director fondator:
Radu Ciuceanu

Preț: 2 000 lei

acum

editorial

Cad bombele aproape de noi!

Pentru cei ce știu puțină istorie, Iugoslavia a însemnat, nu numai apariția unui stat succesoral - născut după ce flăcările primului război mondial s-au stins. Apariția Regatului Sârbilor, Croaților și Slovenilor, era nu numai o făcătură hotărâtă de "Consiliul celor patru" (1919), ci și o tentativă realizată în a uni într-un teritoriu de peste 250 000 km, etnii diverse și minorități cu interese deseori divergente, dar unite toate în cadrul unei comunități europene (Liga Națiunilor), într-un stat suveran, liber și independent. A fost cu atât mai mult o găselniță fericită, cu cât regatul României, după ce a făcut sacrificiul cedării la Paris și Trianon a unui teritoriu de acoperire a Belgradului, și-a găsit un temeinic aliat în constituirea "Micii înțelegeri" (7 iunie 1921), organ de securitate colectivă pentru cele trei state semnatare. Dincolo de o istorie jalonată de aceeași speranță în supraviețuire națională și statală în fața rapacității imperiului Otoman și ulterior a celui Cezarocrăiesc, poporul român și-a unit destinele peste malurile bătrânului Danubiu cu popoarele Iugoslaviei, refuzând în aprilie 1941 să ia parte la asasinarea regatului iugoslav, printr-o colaborare la invazia Wehrmacht-ului nazist și ulterior, păstrând cele mai bune relații cu un stat menit să întărească stabilitatea balcanică și siguranța Europei.

Dezmembrarea Iugoslaviei, după 1991, gândită și hotărâtă în cancelariile Occidentului, a însemnat pentru noi, românii, deschiderea unui front neașteptat. Nu numai prin faptul că ne aducea glasul tunului în imediata vecinătate sau ne lipsea de prezența unui aliat tradițional, dar putea crea, pe durată lungă (sau scurtă?!), un precedent istoric de maximă importanță pentru existența statului român. Chiar dacă, mâinile unite peste fotoliile guvernamentale sau zămbetele oferite generos prin Parlament sau cântecele de sirenă auzite din presa internațională care operează mediatic cu acuratețe demnă de tradițiile Cominternului, (ex.: în ultimele luni, presa și filmele americane au fost invadate de violatori, răpitori de avioane, incendiatori sau teroriști, în exclusivitate aparținând etniei sârbe!), românii, cât de "dirijați" și intoxicați ar părea, în special după afirmațiile iraționale și păgubitoare, de așa-zisa legitimitate și necesitate ale brațului N.A.T.O., nu-și pot evalua și permite pe moment sau în timp istoric, riscurile unei aventuri. Căci, în raport cu toate alianțele militare ce sunt sortite pieirii în timp, vecinii își rămân de-a pururi aceeași, cu necazurile și bucuriile pe care le împărtășești deseori cu ei.

În ceea ce privește "marele jandarm al Europei" de azi, mega-puterea planetară U.S.A., mi-aș permite s-o compar cu ceea ce cândva a însemnat Atena după triumful în războaiele medice. Stăpână autocrată, moștenitoare a dorinței de eliberare și democrație în Elada, Atena (și Liga de la Delos, organismul politic născut din dorința sa), devine ea însăși, un stat represiv, rapace și autoritar, înmormântând, astfel, idealul democratic pentru care au murit cei de la Termopile, (480 î.H.), Salamina (480 î.H.), Plataea (Platea, 479 î.H.) sau Mikale (Mikale, 479 î.H.). Căci, viața lungă a democrației nu poate fi asigurată decât prin sancționarea celor care încearcă să-i substituie autoritatea și idealurile.

Neîndoios că soluția finală adică covorul de bombe aducător de moarte, panică și sărăcie, a rămas unul din mijloacele tradiționale folosite în trecutul apropiat de forțele armate ale U.S.A. Cine a uitat ce a însemnat masacrul populației din București din 4 aprilie 1944, când de la Chitila până la Universitate au pierit zeci de mii de oameni nevinovați?! Sau celelalte bombardamente, de zi și de noapte, menite să înspăimânte și să terorizeze populația civilă a României?! Sau bombardamentele criminale cu substanțe incendiare asupra Hamburgului sau Dresdei care au provocat mai multe victime decât Hiroshima?! Dar atunci măcar exista o justificare a stării de beligeranță. Acum butonul roșu de atac, prăpăd și distrugere a fost apăsat pe alte considerente. Pretextul a fost atitudinea intransigentă de necolaborare și refuz total al delegației Federației Iugoslavia la castelul Rambouillet față de mesajul de pace, de mediatizare, înțelegere și compromis oferit de forțele politice occidentale atât de doritoare ca pe teritoriul provinciei Kosovo - leagănul, de altfel, al națiunii, al popoului sârb - să se aștearnă mult dorita pace, prin stingerea definitivă a conflictelor interetnice!! Dar delegația sârbă a fost oarbă și surdă și dorința de pace respinsă din același spirit îngust și extremist ce caracterizează regimul Miloșevici!

Dintru început dublă minciună. Încetul cu încetul, am aflat după '90 (unii tovarăși, ca să le zic pe nume, poate încă dinainte) că atât pe plan internațional cât și pe cel mărunț intern orice acțiune acoperită trebuie pregătită în primul rând prin imagine și mediatizare dirijată. Or, operația Kosovo în cadrul acțiunii de pulverizare a Iugoslaviei s-a bucurat de toată atenția centrelor interesate și sute de milioane de oameni au fost

convinși că într-adevăr armistițiul oferit la Rambouillet a fost respins de o națiune îngâmfată condusă de un dictator neobolșevic !!! Nimeni, însă și nicăieri, pe nici un post de radio sau televiziune nu s-au dat în vileag condițiile impuse Iugoslaviei. De ce oare? Fiindcă ele au avut dimensiunea unui veritabil diktat (și noi, în Balcani, suntem obișnuieți cu ele!). Acceptarea lor ar fi însemnat pur și simplu pierderea definitivă a regiunii Kosovo (care s-a bucurat până în '89 de o autonomie exemplară) și stîrbirea flagrantă a suveranității și independenței unui stat membru fondator al ONU.

A doua minciună, mai gogonată ca prima: chiar n-au auzit vajnicele națiuni apărătoare ale păcii, demnități și libertăți popoarelor că și în Iugoslavia există un Parlament, că el și întreaga națiune au fost testați în convingerile lor înainte de a se trece la această hotărâre? Că opoziția pe care am văzut-o la Belgrad nu de mult timp scandând împotriva lui Miloșevici acum este alături într-o coeziune politică demnă de invidiat, că Vuc Drașkević, eroul opoziției este acum vice-premier? Nu s-au întrebat de ce? Nu i-a șoptit nimeni moralistului fără morală Bill că mai sunt popoare în lume - chiar și în Europa - care înțeleg să se sinucidă decât să fie umilite prin voința strămbă a celor atotputernici?

Cât despre noi, ca de obicei, cu un veac fanariot în spate, cu 23 august în coastă, cu epoca de aur pe buze, nu mă mir că suntem aceiași! Lamentabili și lacrimogeni, oportuniști de meserie, cântăreți de pripas pe la înaltele porți, cerșind intrarea în cetate, dar împotrivă mereu în afară. E veșnica soartă a popoarelor care și-au spânzurat, impușcat sau ucis în temnițe demnitățile naționale și pe Dumnezeu.

P.S. M-am crucit când l-am auzit pe Bill Clinton - căruia începusem să-i acord o minimă înțelegere pentru tenacitatea apărării în proces și conducerea abilă a administrației - comparând fără să clipească, senin și iresponsabil, holocaustul împotriva popoului evreu, soldat cu milioane de victime cu cele petrecute pe teritoriul Kosovo, când aici nici până acum nu se știe de partea cui au fost mai multe victime. Îi recomand să-și consulte mai abilită consilierii pe probleme de istorie contemporană, dacă nu, să-i împrumute din România.

Radu Ciuceanu

1 America - acest
fiu risipitor
ucigaș de mamă:
Europa

pag. 2

2 România
creatorilor

pag. 3

3 Anularea unor
datorii către
buget

pag. 4

4 Kosovo -
un caz de
inginerie
politică

pag. 6-7

5 1919 - Armata
zădărnicește
planurile
maghiaro-
ucrainiene

pag. 8

6 Anii
necunoscuți ai
lui Iisus

pag. 9

America - acest fiu risipitor ucigaș de mamă: Europa

După hotărârea NATO de punere în aplicare a planurilor sale de atacare a Iugoslaviei, tot mai mulți români, din aproape toate zonele sociale și politice, îngrijorați de evenimentele de astăzi din Kosovo, care pot fi începutul unui al treilea război mondial la sfârșit de mileniu, când Ortodoxia spera să sărbătorească în pace cei 2000 de ani de dănuire, încearcă să iasă din starea de pasivitate și să facă limpede cunoscută poziția poporului român față de războiul de lângă noi, care nu este nici pe departe aceeași cu disperata și umila poziție a clasei politice tributare Înaltei Porți de astăzi: U.S.A.

Astfel, sub deviza lansată de N. Iorga acum 60 de ani într-un context similar - "Serbie dâră și eroică, suntem cu tine! Kosovo este pământ sacru al Serbiei!" Liga de prietenie româno-sârbă, Uniunea Sârbilor din România, Forumul Democrat Român au organizat o întâlnire la care au fost invitați fostul ambasador al României la Belgrad, dl. Vasile Șandru, reprezentanți ai Asociației Studenților Creștin-Ortodoxi și ai Organizației Femeilor din România, istorici, oameni politici, ziariști. De asemenea, duminică 28 martie a avut loc un parastas pentru cei căzuți în Kosovo și un marș al tăcerii de la Universitate până la Ambasada Serbiei, organizate de ASCOR iar luni 29 martie a.c. un miting de protest organizat de sârbii care lucrează în România.

Din nefericire și spre rușina ei, mass-media românească nu reflectă mai deloc astfel de evenimente, creând imaginea nepăsării și oportunismului României care dorește cu orice preț să facă pe plac Marilor Puteri de astăzi. Mai mult, în timp ce în statele ortodoxe (Rusia, Grecia), ba chiar Italia și Spania, care sunt membre cu drepturi depline în NATO se manifestă pentru oprirea bombardamentelor și a intervenției nelegitime în treburile interne ale unei națiuni "independente și suverane", în România nu

se depășește stadiul sporovăielii, începând de la cetățeanul de rând, care simpatizează cu poporul frate sârb, și până la vocile oficiale care țin, constant, să întărească ideea că suntem de partea celor mari.

Analistul politic Dan Pavel, invitat să-și dea cu părerea la un post de televiziune obedient americanilor, răspundea la întrebarea tendențioasă a unei prezentatoare înfuriată la comandă pe Miloșevici și pe poporul sârb: dacă România poate profita de evenimentele din țara vecină pentru a intra în NATO încă de la summitul de la Washington. Cu alte cuvinte, să ne "băgăm în scamă" în fața noului Istanbul, să ne facem utili, umili și obedienți, poate, poate, vor catadicsi să ne arunce în sfârșit, invitația de a culege firimiturile alianței atlantice. Răspunsul a fost șocant și pe măsura preopinientului, specialist în soluții contrafăcute: "Putem avea cinismul acesta și trebuie să-l avem!". Halal de așa comentariu, antologic, dar explicabil, având în vedere răspunsul aceluiași analist la întrebarea la fel de "inteligentă": pe ce se bazează credința că popoarele români și sârbi sunt înfrățite? Răspunsul memorabil a fost, nici mai mult nici mai puțin: pe prietenia dintre Ceaușescu și Tito și pe politica de sorginte moscovită! N-a prea dat cu nasul politologul prin istoria noastră a veacurilor XIV-XVI și nici n-a auzit de Tismana, Vodița sau Cotmeana, de legăturile de familie, de credință și de luptă antiotomană ale voievozilor români cu lumea sârbească!!!

Dar să-l lăsăm pe domnul Pavel să-și execute ordinele primite...

Lumea este supusă, fără îndoială, unei frapante manipulări mediatică. Spre exemplu, nici un ziar, nici un post de radio sau TV nu a amintit în ce condiții trebuia semnat tratatul-dictat de la Rambouillet. Iată câteva dintre ele, care ar face pe cei care se îndoiesc de legitimitatea rezistenței lui Miloșevici să se mai gândească:

- stabilirea în teritoriu a unor forțe NATO - pe uscat, pe mare și în aer - salutate de ambele părți ale conflictului, conduse de un comandant supus direct NATO, rolul ONU fiind total ignorat;

- stabilirea unei zone de 5 km în jurul regiunii Kosovo, din care să fie degajate trupele sârbești (prefigurarea unei granițe fizice de separare a regiunii!); de trupele armatei (așa-zis) de eliberare nu se specifică nimic;

- în 100 zile, forțele sârbești să fie retrase în localități din afara Kosovo;

- numărul soldaților din trupele de frontieră să se stabilească la 1 500, depinzând direct de comandantul forțelor NATO în Kosovo, singurul care putea dispune reducerea lor.

- numărul forțelor poliției din Kosovo să se stabilească la 250 polițiști civili, neînarmați, plus "alte forțe înarmate", care nu se specifică (probabil Armata de eliberare!);

- forțele Serbiei să se obligau să se demilitarizeze imediat, celelalte forțe își luau angajamentul public de a se demilitariza, după semnarea tratatului!

- armata și forțele sârbești urmau a fi evacuate imediat, despre albanezi nu se specifică nimic;

- forțele NATO vor opera fără să fie împiedicate, dar nu se specifică în ce fel;

- comandantul forțelor NATO urma să întreprindă tot ce ar fi fost necesar - inclusiv atacuri - fără ca nimeni să intervină;

- în caz de dispute, Comandamentul Forțelor NATO - ultima autoritate în regiune - nu este responsabil de daune materiale și umane, fiind considerate imune în fața jurisdicției;

- NATO va fi scutită de taxe și impozite, inclusiv de taxele de navigație în spațiul acrian și maritim al Serbiei;

Este limpede că aceste puncte nu au de-a face cu instaurarea păcii, ci cu "împiedicarea ei" lucru pe care l-au

condamnat organisme internaționale ca Fundația Suedeză Transnațională pentru Pace. De asemenea, prin acest așa-zis tratat de pace, NATO încalcă un act pe care l-a semnat el însuși, cu Rusia în 1997, în care se stipulau următoarele: renunțarea reciprocă la forță și respectarea Chartei ONU; respectarea suveranității, inviolabilității, dreptul la autodeterminare al statelor.

În realitate lucrurile sunt mult mai grave, iar Kosovo nu este un conflict oarecare, izolat pe fața Europei de Sud-Est ci se înscrie în șirul conflictelor din fosta U.R.S.S. și Bosnia-Herțegovina. Se încearcă reșezarea sferelor de influență ale Marilor Puteri, profitându-se în mod nelocal de crizele, explicabile, de altfel, ale statelor proaspăt ieșite din blocul comunist. De asemenea, nu se poate neglija faptul că aburii sângelui care curge în Iugoslavia au redeschis poartele adormite ale unor state ca Germania.

Cât despre Statele Unite ale Americii, își arată intențiile din ce în ce mai evidente și nevoale: instaurarea noii ordini mondiale prin orice mijloc, fiind capabile pentru aceasta chiar să redefinească noțiunile-cheie ale diplomației internaționale: integritate, suveranitate, drepturile omului, dreptul la autodeterminare.

Românii sunt conștienți, însă, care este miza rezistenței sârbilor în Kosovo: însăși integritatea teritorială a României. Iar în plan mai larg, este lupta neobarbarilor împotriva ortodoxiei. Este modul păgânismului de a spune "La mulți ani!" la aniversarea Creștinismului.

Și poate nu întâmplător în noaptea de 26-27 martie rachetele "de mare precizie" ale forțelor NATO au greșit ținta bombardând mănăstirea Grădina!

C. B.

Redăm Declarațiile pe care organizatorii Adunării cetățenești pentru o soluție pașnică în Serbia le-au emis în urma discuțiilor și aprobării unanime la 18 martie a.c. și pe care le-au adresat unor marile foruri politice.

DECLARAȚIE

Noi, participanții la adunarea de solidaritate cu poporul vecin și frate sârb, în lupta acestuia pentru apărarea demnității, a integrității teritoriale și a suveranității statului sârb, ne pronunțăm împotriva oricărei agresiuni externe și imixțiuni în afacerile interne ale Serbiei, indiferent de unde și sub ce pretext ar avea loc, precum și împotriva prezenței - nu numai în Kosovo - de trupe străine nechemate și neacceptate.

Noi, un grup de patrioți români exponenți ai societății civile din România prieteni ai poporului sârb, cu care avem un trecut și destine istorice comune, ne-am reunit astăzi pentru a declara solemn, parafrazându-l pe marele Nicolae Iorga: "Serbie dâră și eroică, suntem cu tine!"

București, 18.03.1999

Prezentul document a fost adoptat în aclamații generale, azi, 18 martie 1999, la București, la Adunarea cetățenească pentru o soluție pașnică în Serbia.

Către Domnul Radu Vasile,
Prim-ministru al Guvernului României
(Personal și urgent)
Domnule Prim-ministru,
Agresiunea iminentă asupra țării vecine și prietene R.F. Iugoslavia creează o situație gravă și o primejdie directă pentru pacea și securitatea în Balcani și în Europa.

A acțiunea legitimă a guvernului statului suveran iugoslav de a pune capăt violenței și actelor teroriste declanșate de gruparea armată ilegală, sprijinită de bande mafioase din afară, care este folosită ca pretext pentru amenințări brutale cu recurgerea la forță împotriva poporului sârb care își apără suveranitatea națională și integritatea teritorială a statului este pe deplin justificată. Punerea în practică a unor astfel de amenințări ar însemna declanșarea unui război de agresiune de mari proporții care ar periclita grav pacea și securitatea internațională, inclusiv securitatea României.

În virtutea prevederilor Tratatului de prietenie, bună vecinătate și cooperare dintre România și R.F. Iugoslavia, semnat la București în luna mai 1996, ne adresăm Dumneavoastră, în numele societății civile românești, cu solicitarea ca guvernul român să acționeze urgent pentru evitarea declanșării atacurilor armate împotriva R.F. Iugoslavia, pentru împiedicarea prezenței unor trupe străine în Serbia, oricare ar fi și indiferent sub ce pretext s-ar încerca o asemenea imixțiune în treburile interne ale unui stat independent și suveran, pentru anularea sancțiunilor nedrepte impuse acestei țări, pentru restabilirea dreptului R.F. Iugoslavia de a participa pe bază de egalitate în organismele internaționale din care a fost exclusă fără temei.

Apărarea suveranității naționale și a integrității teritoriale împotriva oricăror acte de forță constituie un drept inalienabil și o îndatorire sacră a fiecărui popor. Este vital să fim alături și împreună cu poporul sârb și în aceste împrejurări dificile, în conformitate cu prietenia sacră, seculară indestructibilă ce leagă cele două popoare vecine și prietene.

București, 18.03.99

Adunarea cetățenească pentru o soluție pașnică în Serbia

Către Ambasada..... la București,
Excelenței sale, dl. ....

Excelență,

Adunarea cetățenească româno-sârbă pentru o soluție pașnică a problemelor din Kosovo, întrunită la București în ziua de 27 martie 1999, a adoptat declarația de mai jos pe care a hotărât să o transmită spre știința tuturor ambasadelor la București ale țărilor ce s-au opus atacului armat nelegitim, încălcând Charta ONU și dreptul internațional împotriva statului suveran - Republica Federală Iugoslavia.

DECLARAȚIE

Balcanii au reprezentat dintotdeauna o zonă extrem de sensibilă a Europei. Istoria multiseculară a acestei regiuni aflată la porțile sud-estice ale Europei, la întretăierea a numeroase interese politice, economice și de altă natură este străbătută la tot pasul de convulsii sociale, războaie devastatoare cu caracter etnic sau religios. Poate că în nici o altă zonă a Europei nu coexistă pe un spațiu atât de restrâns și într-o întrepătrundere atât de accentuată mai multe etnii, mai multe religii, mai multe culturi și civilizații. Tocmai de aceea echilibrul politic al unei astfel de regiuni este mai greu de realizat. Cu toate acestea popoarele din Balcani, etniile și minoritățile de tot felul, care conviețuiesc aici, au reușit să trăiască în pace în ultimele decenii, mai precis până la inițierea dezmembrării Iugoslaviei, moment în care s-a deschis un fel de cutie a Pandorei. Cu toată influența și forța sa, comunitatea internațională a reușit cu mari eforturi diplomatice să obțină un calm relativ, o pace străvă între fostele republici ale federației Iugoslaviei. Experiența recentă a celor petrecute în spațiul fostei Iugoslavii, ca și alte exemple, cum ar fi Vietnamul, Irlanda sau Afganistanul, au demonstrat, dacă mai era necesar, că singura modalitate de rezolvare a diferendelor, fie teritoriale, fie etnice, fie politice sau de altă natură, este dialogul. Tocmai de aceea este de neînțeles faptul că NATO, organizație care prin Statutul său este defensivă, a ales calea atacului militar asupra Republicii Federale Iugoslavia, stat suveran, membru al ONU și universal recunoscut, fără încuviințarea Consiliului de Securitate al ONU.

Decizia NATO, agresiunea împotriva Iugoslaviei, indiferent de pretextele sau motivele folosite, este periculoasă nu doar pentru zona Balcanilor, ci pentru stabilitatea întregii Europe în care, de la căderea zidului Berlinului, începuse să se instaurze încrederea și cooperarea reală, cât și primejdia pentru pacea lumii.

Considerăm că și dumneavoastră că trăim un moment crucial în istoria civilizației umane, cel al triumfului sau, dimpotrivă, al înfrângerii democrației, al triumfului sau, dimpotrivă, al înfrângerii dreptului internațional și al celui inalienabil al statelor de a-și hotărî și rezolva ele însele problemele în conformitate cu interesele lor și respectarea absolută a independenței, integrității teritoriale și suveranității.

În acest spirit este absolut necesar ca părțile să se așeze din nou la masa tratatelor și să găsească, indiferent de dificultăți, soluții pașnice pentru depășirea conflictului și divergențelor. Este singura rezolvare și atitudine ce o acceptăm ca și cetățeni responsabili ai acestei țări, România.

În numele lor,
Academician magistrat
Vasile Giunea
Ex-președinte a Curții Constituționale a României

Deputat Slavomir Gvozdenovici

București, 27 martie 1999

România creatorilor - primele trei luni

Munca înlătură trei rele: viciul, urâtul și nevoia.

Problemele noastre sunt: productivitatea muncii și redistribuția valorii nou create (aceasta presupune și armonizarea socială). Aceste provocări pot fi tratate și succesiv dar și simultan. Acțiunea paralelă este cea mai nouă teorie în domeniul tehnicii de calcul. Cu o descriere a acesteia cititorul s-a putut întâlni în "Hronicul și cântecul vârstelor" când autorul îl descria pe Iorga. Anumite idei aparțin unei perioade și apar în alte domenii decât cel în care se fructifică, mustesc în literatură sau muzică și se dezvoltă în pictură sau arhitectură, așa cum bine arăta același filosof în celebra lucrare "Zări și etape". În calculatoarele performante s-a înlocuit succesiunea operațiilor, inserierea lor cu paralelismul lor. De altfel paralelismul este un mod natural de a fi. Prin urmare trebuie acționat simultan și coerent ca să fim eficienți. Acțiunile descrise în continuare sunt simultane (paralele).

PRODUCTIVITATEA

Productivitatea muncii extrem de scăzută explică nivelul de trai de tip african de la noi. Dacă nu suntem mulțumiți trebuie să declanșăm procese inteligente de creștere a acestui indicator relevant. Se pun întrebările: când, cu ce și cum? De azi evident, cu resurse proprii, muncind mai mult și mai inteligent. Cum au făcut-o japonezii și germanii la finele războiului și cu lopata dacă e cazul. Munca e reconfortantă și revărsă un sentiment de împlinire și demnitate. Munca crează bani adevărați. Avem însă o șansă istorică, șansa acestei etape: informatica, ea nu exclude însă lopata în lupta pentru începutul unei vieți noi bune.

Informatica. Zeci de mii de tineri informaticieni, tocmai cei mai bine instruiți au părăsit țara. Iată măsura inconștienței și prostiei actualilor conducători! În loc să folosim inteligența o alungăm, așa încât la noi să poată să domnească în liniște mediocritatea. Ne vom referi în continuare la firmele de soft. Ce trebuie făcut ca să ne salvăm prin inteligență.

1) reducerea impozitului pe profit de la 38% la maximum 15%. Acum impozitul pe profitul caselor de soft e zero, deci 38% din zero nu înseamnă mai mult decât 15% din aceeași valoare. Iată o operație prin care bugetul nu pierde. Ce ar urma?

- am avea în fine o direcție de dezvoltare,
- am reduce sau stopa hemoragia de creiere,
- am stimula crearea de locuri de muncă,
- am aduce firme străine în țară (investiții directe) și
- firmele noi create sau relansate ar aduce bani la buget.

Aceasta e una din acele măsuri, de care aminteam în "Statul împotriva individului", neluate până acum din prostia guvernanților.

Este această măsură suficientă? Să lăsăm, de acum să acționeze piața, cum persuadează excrocii erijați în mentori? Această o fac numai proștii. Cei inteligenți merg mai departe și continua cu măsuri

complementare de favorizare a mediului de dezvoltare a informaticii.

2) interzicerea comercializării programelor netraduse și fără instrumente în limba română,

3) suportarea de către stat a costului înființării firmelor de soft și electronică pentru absolvenți,

4) crearea de către stat a parcurilor tehnologice (clădiri industriale dezafectate compartimentate, dotate pentru telecomunicații și cu ieșire prin satelit pe Internet) și închirierea sau cedarea lor noilor firme.

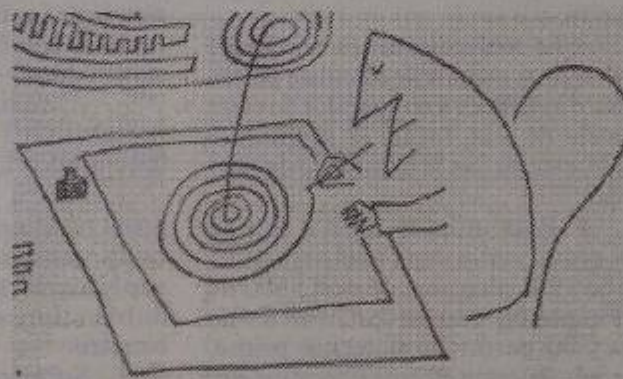
Toate acestea ar fi un semnal coerent, care ar atrage atenția oamenilor de afaceri din domeniu, ar crește cererea pentru oferta românească de programe. Ar crește aportul valutar din export de inteligență și nu din chereștea. Va urma translatarea unor produse soft către mediul de producție intern. Va crește eficiența în alte domenii receptoare a noilor instrumente informatice. Vor apărea banii pe piața internă, aceasta va începe să se decomplice. Va începe relansarea. (I.a)

Mediul industrial. Trebuie să concurăm cu firme puternice, cu mulți bani investiți în cercetări proprii, uneori secrete, cu o industrie împiedecată de prețuri aberante la energie. Imposibil. Va trebui să ieftinim de azi energia cu 40%, pe seama restructurărilor din CONEL. Pentru că cei din CONEL n-au nici un interes în acest sens, li se va da un brânci: **de azi energia se livrează cu 35 - 40 % mai ieftin (I.b).** Își vor recalcula singuri salariile reale și vor reduce numărul celor care târăse brâul pe salarii de multe milioane. Manageri și specialiști să facă ce vor, dar să livreze energia sub prețul mondial, sau vor fi demiși.

Concomitent cu rezolvarea prețului energiei se va aplica în mediul industrial principiul competenței, în ciuda tuturor profitorilor. De mâine Adunările Generale ale Acționarilor vor fi "epurate" de politrucci și vor fi compuse exclusiv din specialiști și retribuția acestora va fi în funcție de profit. Sinecura AGA va deveni istorie.

Cuplarea sistemului bancar la economia reală. Dacă sistemul bancar rămâne în parametri de până acum atunci acest sistem trebuie distrus și refăcut având ca scop finanțarea economiei reale. Trăim un paradox, avem un sector înfloritor (bănci și bancheri) fără ca acestea să acorde vreun leu industriei! Ba mai mult întreținem și pe speculanții "onorabil" onorabili din afară care în '98 au venit cu 1 o unitate (dolari) și au plecat cu 1,7, fără să dea vreun dolar credit vreunei întreprinderi românești! Câți copii nu au murit prin spitale sau de inaniție și din cauza unor zeci de dolari pentru medicamente! Mai mari zilei nu se simt sunt părtași ei dorm liniștiți. E absolut vital ca în acest sector să se facă o schimbare majoră pentru a-l cupla la economia reală. În 1998 dacă ai lăsat 10 milioane de lei în bancă, în cont curent, la finele anului ai mai găsit 7 milioane lei!

Din această speculă și din comisioane exagerate, combinate cu obligativitatea de a rula orice sumă mai mare de 1 milion prin bănci trăiesc băncile fără a interfera cu economia reală. Brevet dâmbovițean. **De mâine băncile vor fi obligate să dea sau să ia banii cu o dobândă real pozitivă** (raportată la inflație). (I.c). Inflația va fi stabilită de organisme neguvernamentale. Această măsură va fi obligatorie pentru toate băncile care activează în România Concomitent dobânda subvenționată va dispărea, ca specie, și din România. Băncile se vor adapta sau vor dispărea. BNR nu va mai avea posibilitatea de a subvenționa

ineficiența și specula din băncile comerciale de stat sau particulare. Băncile vor fi obligate să-și asume riscuri, să lucreze cu economia reală.

Industria constructoare de mașini. Industria constructoare de mașini să aștepte succesul informaticii, ar fi o mare prostie. Aici vor fi impuse normele de calitate, azi. Acolo unde nu avem stas-uri vor opera normele DIN. **Mâine va fi interzis importul de instalații, utilaje și aparatură care nu au asigurat: service acreditat, producție autohtonă de consumabile și aprovizionare cu piese de schimb.** (I.d). În fine se va interzice importul fără cărțile tehnice în limba română. Ce nenorociri se vor întâmpla? Nici una. Firmele dubioase care dau se vor răni. Marile firme vor face investiții în unități care să le asigure service-ul, în fabricuțe de consumabile. Adică noi locuri de muncă, constructorii și ei la treabă, mai mulți banii pe piața internă. Mai mulți bani pe piața internă înseamnă lărgirea pieței și pentru industria alimentară și pentru cea ușoară. Suprapuneți acest efect (I.d.) peste celelalte (I. a, b și c) și veți avea **relansare economică certă.**

Industria ușoară. Concomitent cu toate cele subliniate mai sus, se va **frâna importul lucrurilor de mână a doua (I.e)**, pentru îndestulătorul și simplu motiv că nu suntem interesați de îmbogățirea câtorva afaceriști, ci de îmbogățirea prin muncă a miilor de români deocamdată înfometaji. Asta înseamnă lărgirea acestei piețe indiferent de rezultatele celorlalte acțiuni paralele (I.d). Aceasta industrie poate porni de mâine.

Industria alimentară. Am putea și aici să lăsăm lucrurile să evolueze cum o cere piața și ideologia proștilor mult ținuți în brațe de ziariști. Așa cum s-a întâmplat între 1990 și 1999! Dar nici timpul nu ne mai îngăduie. Dacă am fi fost în 1890 nici n-aș fi îndrăznit să spun că sunt și alte căi mai inteligente de acțiune. Datorită prostiei nemărginite a guvernanților un fermier și nici un alt

specialist nu-și poate îngădui să facă investiții care să aducă tehnologie modernă în acest sector. Prostia de care vorbeam s-a materializat în scutirea de impozit a produselor străine subvenționate în țara de origine și în totala viciere a creditului și a mediului de afaceri. Ca atare statul inteligent trebuie să intervină (atât cât a făcut și Japonia sau Germania la rândul ei) și să plătească proiecte tip pentru fabricuțe de paste făinoase brânzetură, sucuri naturale, ciocolată, produse din carne, ulei, băuturi alcoolice etc. Aceste proiecte trebuie duse până în ultima consecință: construcții-montaj, instalații, utilaje, furnizori, prețuri. De asemenea se va lansa un studiu de oportunitate generic, un produs soft. Concomitent în zonele de interes se culeg date prin supranumeroșii, deocamdată, trântori ai statului. Fiecare zonă care poate colecta 50001 de lapte pe zi, fiecare fermă care produce 1000 t de mere pe an, fiecare comună care produce 1000 tone de roșii, fiecare fermă care produce ... etc. intră obligatoriu în malaxorul studiului de oportunitate. Datele culese conform cerințelor studiului generic oportunitate se introduc în calculator și vom avea în secunde rezultatul expertizei economice, oportunitatea de investiție. Oamenii de afaceri comunitățile locale vor fi încurajate să treacă la industrializarea produselor agricole. Toate acestea înseamnă extrem de puțin pentru bugetul, care oricum e supt din greu de nepoți și fii, de vizite inutile peste hotare. Acest ciclu se poate încheia în 3 luni. În 3 luni știm ce investiții sprijinim, câte utilaje sunt de realizat, câte sunt de proiectat și realizat, câte de importat. Industria primește comenzi, constructorii vor trebui să lucreze 10 - 12 ore pe zi. Crește piața, circulă banul, crește valoarea nou creată. (I.f). Vor fi mai mulți bani, se poate face privatizare și în folosul nostru, și nu e puțin, în lucru. Cei care nu pricep, ar putea încerca prin lectura lui Mircea Vulcănescu.

Economia rurală. 7-8 milioane de români, prin modul de producție de subzistență, nu se regăsesc în PIB decât cu ceea ce consumă ei înșiși. Practic suntem ca o națiune de 12 milioane de locuitori. Prin urmare aici e ceva de bruscat, de răsturnat. Soluția a dat-o și polonezul Bałterowicz, soluție care oricum nu mai era un secret decât pentru politicienii de pe Dâmbovița, ea aplicându-se de o jumătate de secol în occident! Prin industrializarea produselor rurale vom crea locuri de muncă bine plătite, ca urmare se va produce o concentrare a proprietății funciare și va crește cu o câțime productivitatea și în acest sector economic. Vor apărea și în PIB cei 7-8 milioane care acum sunt transparenți.

Mai există un mijloc prin care e posibilă de-fărâmițarea proprietății agricole. Nu trebuie așteptată încheierea ciclului descris mai sus care va dura ani de zile. Loturile mai mici de 0,5 ha, la deal și sub 2 ha, la câmpie trebuie să dispară din extravilan. Numai acest pas va duce de la anul următor la creșterea productivității în procent de 10-20 %.

Octavian Căpățână

urmare în pag. 11

Propuneri de anulare a unor sume reprezentând datorii către bugetul de stat la unitățile de stat viabile

Anii 1990 - 1991 au reprezentat momentele cele mai tragice pentru România, momente în care guvernele I. Iliescu - P. Roman au săvârșit marea crimă națională pe plan economic (nu amintim și altele deoarece nu fac parte din subiect).

Lozinca "NU NE VINDEM ȚARA" a fost ca un drog prin care au profitat în mod josnic de un electorat inocent și de ale cărei urmări dezastroase ne bucurăm în prezent, cu toate că se cunoștea principiul economic prin care "ORICE CAPITAL STRĂIN PE UN TERITORIU NAȚIONAL ÎN TIMP SE NAȚIONALIZEAZĂ".

Pe de altă parte cele două miliarde de dolari moșteniți la 1 ianuarie 1990 și încă două miliarde de dolari acordați de Finanța internațională au fost risipiți urmărindu-se scopuri electorale care au frizat prostia, s-au acordat minerilor salarii fără muncă, fiind nevoiți a acorda și altor categorii sociale astfel de venituri. Să nu mai vorbim de faptul că sub guvernarea trandafirilor otrăviți s-au născut monstruoșii miliardari prin facilitățile unor jafuri bine puse la punct și greu sau imposibil de descifrat.

Totul s-a făcut cu toate că se cunoștea că încă din perioada comunistă întreprinderile industriale nu erau acoperite cu lichidități la nivelul necesarilor, lichidități care se completau prin credite bancare. În aceste condiții regiile autonome și societățile comerciale cu capital de stat au cunoscut o mai profundă lipsă de lichidități deoarece apăruse fenomenul inflaționist.

Majoritatea regiilor autonome și a societăților comerciale cu capital de stat sau cu capital de stat și privat, sau cu capital privat provenite din fostele întreprinderi de stat care au ca obiect de activitate principal producția, s-au aflat într-o situație financiară critică datorită neperformanței economico-financiare agravată în special în perioada 1992-1993. Programele de redresare economico-financiare și măsurile luate nu au permis să se asigure solvabilitatea, dimpotrivă datorită unor factori care au acționat în această perioadă capacitatea de autofinanțare a scăzut. Întreprinderile au fost nevoite să apeleze la credite bancare cu dobânzi anormal de mari, așa că s-au aflat în imposibilitatea de a-și achita obligațiile către bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale, bugetele locale și datoriile către furnizori și alți creditori, fapt ce a determinat blocajul în lanț, înregistrarea de penalități și obligația de a plăti majorări de întârziere. În multe cazuri, totalul penalităților pentru întârzieri în decontare depășește cuantumul sumei asupra căreia s-au calculat și a generat numeroase acțiuni în Justiție, creditorii solicitând pe bună dreptate, potrivit dispozițiilor din dreptul comun, acordarea de daune pentru a acoperi în întregime prejudiciul.

Principalele cauze care au condus la această situație sunt multiple, cu unele particularități de la o unitate la alta. Lăsând la o parte managementul defectuos al cadrelor de conducere și pagubele provocate de unele persoane, care poartă răspunderea și sunt acționate în judecată, sunt și factori care nu asigură capacitatea de plată, dintre care menționăm:

1. Lipsa fondului de rulment la nivelul necesar încă de la constituirea unităților ca independente, pentru a face față angajamentelor lor de plată pe termen scurt, care presupunea egalitate între datoriile pe termen scurt și mijloacele circulante (activul circulant).

2. Pentru a-și continua activitatea întreprinderile au fost nevoite să apeleze la credite al căror nivel a crescut continuu, depășind nivelul producției unei luni sau unui ciclu de fabricație, cu rate anuale ale dobânzilor de peste 50% și în unii ani de peste 100%, în condițiile în care băncile și-au încasat cu prioritate dobânzile și au mărit continuu nivelul creditării.

3. La dobânzile mari, s-au adăugat penalitățile și majorările calculate pentru nevirare în termen a obligațiilor de către bugetele de stat, locale și asigurările sociale, care au fost la fel superioare ratei inflației.

4. Rata inflației, care a depășit toate previziunile după unele aprecieri față de 1991 a crescut de peste 500 de ori deci prețurile au crescut în medie de peste 500 de ori la materiile prime, materiale, energie electrică, termică etc. În același timp au crescut și cheltuielile cu salariile, numărul și nivelul impozitelor și taxelor.

5. Introducerea TVA și a obligației de plată a impozitului pe profit odată cu facturarea pentru livrare a produselor.

6. Lipsa pieței de desfacere la intern și pierderea unor Dieste de desfacere la extern, datorită schimburilor politice și conflictelor apărute în această perioadă între unele state din zona noastră.

7. Blocajul financiar generalizat la nivelul economiei raționale a determinat vânzarea produselor pe credit comercial (cu plata ulterioară) în special către unitățile comerciale care lipsite de capitalul necesar au ajuns să fie creditate fără dobândă de întreprinderile de producție.

8. Prețurile de monopol impuse de regiile autonome, în special în domeniul energiei electrice, gazului metan etc. peste nivelul întâlnit pe piața mondială.

9. Greutățile întâmpinate în restructurarea activității întreprinderilor, în reducerea numărului de salariați și în utilizarea optimă a resurselor financiare.

10. Măsurile fiscale impuse întreprinderilor, prin care s-a urmărit mobilizarea de resurse cât mai mari către bugetul de stat, fără a se ține seama de realitățile existente. Dintre acestea menținem preluarea la bugetul de stat a diferențelor de preț în momentul când s-a trecut la majorarea prețului produselor aflate în stoc, la întreprinderile cu capital de stat, fără să se țină seama că pentru schimbarea producției sunt necesare fonduri suplimentare; decontarea pe cheltuieli a amortizării mijloacelor fixe în raport cu gradul de utilizare a lor, iar acesta a scăzut continuu; introducerea cheltuielilor nedeductibile pentru un volum mare de plăți la care s-a stabilit un proces admis, fără a lua în considerare situația reală.

11. Lărgirea drepturilor sociale la întreprinderi cu sindicate puternice, pentru acoperirea unor drepturi sociale, fără a ține seama de resursele existente; tot felul de prime și sporuri suplimentare.

Față de problemele create de lipsa de capacitate de plată, reglementările legale au prevăzut plata cu prioritate a salariilor, la care s-a adăugat faptul că băncile și-au încasat dobânzile din orice sumă intrată în cont, iar organele fiscale au forțat la rândul lor obligarea întreprinderilor să-și achite o parte din datoriile către buget.

În aceste condiții majoritatea întreprinderilor s-au aflat în imposibilitatea să desfășoare o politică de investiții care să mențină la un nivel competitiv capacitatea de producție.

Deși mașinile și utilajele sunt uzate moral și fizic, nu au fost înlocuite, nu s-au introdus noi tehnologii, nu se poate vorbi de autofinanțare de dezvoltare în atari condiții.

A existat tendința de scădere a rentabilității produselor, iar multe întreprinderi înregistrează pierderi.

Pentru ca o întreprindere să-și poată menține substanța sa economică este necesar ca rentabilitatea brută să fie superioară ratei inflației, plus rata dobânzilor, dacă folosește credite bancare.

Sursele de autofinanțare sunt formate din profitul net repartizat pentru surse proprii și sumele provenite din amortizarea activului imobilizat, ori acestea au fost mult inferioare ratei inflației care numai în 1994 a fost de peste 5 ori, iar în întreaga perioadă de peste 5 ori în condițiile în care la constituirea unităților cu personalitate juridică independentă nu aveau asigurată fondul de rulment necesar programului de activitate.

Acțiunea de privatizare prin metoda MEBO și fără investitori strategici nu a asigurat nevoia suplimentară de fonduri.

Luând în considerare și faptul că ieșirea din criză a economiei naționale presupune relansarea producției la un nivel competitiv și crearea de noi locuri de muncă în acest sector de bază a economiei naționale, propunem pe lângă acordarea altor facilități unităților de producție materială, viabilă, anularea, acolo unde este cazul, a majorărilor pentru neachitarea în termen a datoriilor către bugetul de stat, condiționat de creșterea producției și crearea de noi locuri de muncă prin tocirea unor programe speciale cu termene și răspunderi precise, precum și reșalonarea datoriilor în raport cu condițiile existente, în cazul întreprinderilor rentabile.

Pare neverosimil faptul că s-a dispus de către guvern și partid ca din consiliile de administrație și AGA, să nu facă parte pensionarii chiar dacă sunt persoane competente cu mare experiență profesională... Au fost numite în astfel de funcții persoane care nu pot descifra un raport de activitate, un bilanț sau balanță, darmită să propună luarea unor măsuri benefice. Singuri se minunează ca primesc de la 2-3 întreprinderi niște indemnizații.

Nu este de mirare că multe înălțurați economiști, experți contabili, profesori de specialitate căutați de firme autohtone sau străine? Dincolo de absurd apare ridicolul tragicomic născut din clientelismul caragialesc. Este timpul a

se lua măsuri radicale pe linia privatizării și administrației. Oare s-a uitat că s-a votat schimbarea?

În speranța unor măsuri operative, primiți deosebita noastră considerație.

Ne-am permis să anexăm alăturat propunerile noastre în vederea acordării unor facilități unităților de producție materială viabile.

Totodată sesizăm în paginile ce urmează câteva din cauzele care au dus la situația mai mult decât precară în care se află economia națională a României.

ANEXĂ

Fără a pretinde o abordare complexă din lipsa unor elemente care sunt cunoscute numai la anumite nivele, uneori bine mascate; redăm câteva din cauzele care oficial nu sunt cu nici un preț declarate.

România suferă de câțiva ani (nouă) de o criză profundă de responsabilitate. După părerea noastră reforma a fost abordată greșit fără cel mai elementar profesionalism acceptându-se principii (dacă se pot numi astfel) insuficient gândite ori gândite pervers.

Redăm câteva din acestea:

- S-a pornit de la ideea absurdă că economia nu ar avea nimic comun cu ceea ce numim în mare caracter, probleme de etică ori echitate, principii repudiate și fals considerate a fi de natură comunistă, gândire aberantă care nu avea nimic comun cu consumul. Dacă ne gândim bine aceste principii constatăm că sunt de sorginte creștină. Abuzându-se s-au promovat legi care au consfințit inegalități flagrante între cetățeni, favorizând anumite grupuri care urmăreau conservarea pozițiilor avute în regimul comunist.

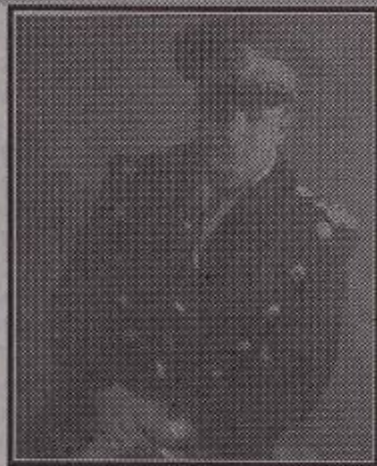
- Renunțându-se la ieșirea corectă din indiviziunea comunistă s-a acceptat ideea că vânzarea este procedura ideală de privatizare și nu un simplu schimb sau transfer de proprietate. Era limpede că procedura a favorizat și continuă să-i favorizeze pe beneficiarii vechiului regim, hoții, escrocii, traficanții și evazionistii de toate tipurile; excluzând din capul locului pe cetățenii de rând în competiția cu cei ce posedă valută moștenită pe diferite căi încă din regimul zis socialist.

- S-au creat instituții și organizații împotriva firii și ale principiilor sociologiei, structuri autongoflabile care nu conțin așa-numita reacție negativă fără de care nu poate funcționa stabil (echilibrat) nici un sistem. De pildă FPS-ul cu sarcina expresă de a lucra (acționa) împotriva propriilor interese și structuri de organizare, cu posibilitatea de autoacordare cu ușurință criminală a unor privilegii și drepturi limitate doar de bunul simț care de regulă lipsește în lumea postcomunistă.

- Au fost promulgate sau promovate măsuri populiste pentru crearea de imagine în scopul câștigării electoratului "brucanian", în dauna intereselor reale ale societății pe care la nevoie tot Brucan le-a dezavuat (ori alții ca el). Spre

Colonelul (r) Ion Cernegură Nicolau (1915-1999)

La 3 februarie un suflet mare și-a luat zborul spre înălțimile veșniciei: colonelul de cavalerie (r), Ion Nicolau.

A văzut lumina zilei în orașul Pitești în anul 1915, ca fiu al lui Constantin Nicolau, om integru, salariat al Căilor Ferate Române și al Virginiei, născută Velescu, femeie cultă și sensibilă, provenind dintr-o familie veche moldovenească, care a dat țării distinși intelectuali.

Întovărășirea fericită între omul datoriei și intelectuala rafinată și-a găsit realizarea în plămădirea sufletească a tânărului Ion Nicolau. Încă din timpul studiilor liceale, copilul a arătat înclinație atât către științele exacte cât și către literatură, manifestându-se prin publicarea de articole în revistele școlare ce apăreau atunci și care reprezentau atelierele de formare a viitoarei clase intelectuale a țării.

După terminarea studiilor liceale, Ion Nicolau urmează cariera militară, înscriindu-se în Școala de ofițeri de cavalerie din orașul Târgoviște. Arma cavaleriei a fost și este considerată la noi și la toate popoarele drept o armă de elită. Regele Ferdinand a caracterizat concis această armă: "Cavaleristul trebuie să fie cavalier și călăreț". Timp de doi ani, Ion Nicolau urmează Școala de Cavalerie din Târgoviște, apoi încă doi ani Școala din Sibiu pentru pregătire specială pe care o absolvă în 1936, obținând gradul de sublocotenent. Dar lucru mai puțin obișnuit, atât în timpul școlarizării cât și după absolvire, Ion Nicolau urmează 3 ani Facultatea de Drept din București și încă 3 ani Academia de Înalte studii Comerciale, însușindu-și astfel o temeinică și multilaterală cultură.

Trăiește viața grea a soldatului, trecând prin diferite garnizoane și cunoscând, astfel, marea și mizeria carierei militare. Odată cu începerea războiului în 1939 arma cavaleriei evoluează de la romantism la eficiență, de la cal la mașină. Regimentul de cavalerie "6 Roșiori" în care se găsea încadrat sublocotenentul Ion Nicolau devine regiment de Cavalerie "purător" sau, cum se spune astăzi, motomecanizat.

În anul 1941, odată cu intrarea României în război, Ion Nicolau devine comandant de pluton, apoi de escadron și participă la luptele pentru eliberarea Basarabiei, la pătrunderea prin fortificațiile care străjuiau Nistrul, apoi mai departe, prin Ucraina, spre istmul Perekop, Crimeia.

În impresionanta lucrare memorialistică și istorică editată de Asociația Națională a Veteranilor de Război, asupra luptelor din Est și din Vest, în cinci volume, totalizând 2889 pagini și cu numeroase fotografii originale, scheme de luptă și hărți militare Ion Nicolau face o succintă dar dramatică descriere a bătăliei de la Kerci (Crimeia) la care a participat direct, regimentul său fiind încadrat alături de regimentul 10 Cavalerie purtată din grupul faimosului general român, Radu Korne (ulterior ucis bestial în pușcăriile comuniste). Printr-o mișcare rapidă, grupul cade în spatele trupelor sovietice, dezorganizând dispozitivul de apărare a acestora. Contraatacarea puternică de un inamic hotărât să reziste cu orice chip, cele două, regimente sunt încercuite, fiind aprovizionate numai pe calea aerului de aviația germană (12-13 mai 1942). Sub comanda generalului Radu Korne (pe atunci colonel) care preia și comanda directă a grupului german von Grodek, încercuit de asemenea, ofițerii și trupa rezistă eroic sub ploaia de obuze inamice, resping numeroase atacuri și contraatacă susținut, reușind apoi să intre în portul Kaplami și să facă joncțiunea cu grupul german Lindemann. Grupul Korne trece apoi la ocuparea porturilor Kamis Burun (13 mai) la sud de portul Kerci, apoi asigură apărarea porturilor din strâmtoarea Kerci, până la 23 iulie 1942, aducând un important și decisiv aport la victoria de la Kerci (strâmtoarea care desparte marea Azov de marea Neagră și care face legătura cu Caucazul). Regimentul 6 Roșiori purtat trece apoi în stepa kalmucă. Dar soarta războiului se schimbă (fapt prevăzut încă din 1942 de mulți comandanți și generali români) și începe drumul invers, al retragerii. Armatele română și germană sunt prinse în cursa de șoareci care a fost Crimeia.

În luptele de la Sevastopol căpitanul Ion Nicolau este rănit și numai un miracol îl salvează de la prizonierat, fiind evacuat cu ultimul vapor spre țară. Este internat în Spitalul Militar și, după vindecare, este trecut la Marele Stat Major al Armatei, de unde contribuie la susținerea tactică a luptelor din Vest, dovedind o deosebită capacitate organizatorică. Pentru meritele arătate în luptă este decorat cu Coroana României, propus pentru decorația "Mihai Viteazul", precum și cu Crucea de Fier germană.

În cadrul armatei, după 1945, Ion Nicolau desfășoară o intensă activitate hipică, fiind antrenor, conducător de echipă și concurent. În 1946 obține locul doi pe armată, în 1950 locul trei la precizie, în 1951 locul întâi la vânătoare și locul întâi la precizie. La

Oradea, în 1951 obține locul întâi pe armată conducând cea mai bună echipă hipică etc.

După 1946, odată cu instaurarea regimului comunist, care a început treptat lichidarea vechilor structuri ale statului, primii sacrificii sunt ofițerii armatei, atât cei care au luptat în Est, cât și cei care au fost pe fronturile de Vest. Dar mai ales au fost "reformați" ofițeri din fostul grup Radu Korne.

Ion Nicolau își povestește cu indignare momentul trecerii sale în rezervă. Tânărul ofițer care îl ancheta l-a întrebat: "De ce ai luptat împotriva U.R.S.S.?" Ion Nicolau a răspuns: "Pentru că sunt ofițer al Armatei Române și am executat ordinele primite conform regulamentelor militare". Atunci anchetatorul a replicat: "Rău ai făcut, trebuia să dezertezi!", iar Nicolau i-a răspuns răspicat: "Aveți dreptate, dacă nu am făcut-o atunci, o fac acum, așa că vă rog să mă dați afară din armată!"... și dorința i-a fost îndeplinită în 1952.

Odată cu plecarea din rândurile cadrelor active ale armatei, pentru Ion Nicolau, ca și pentru toți ofițerii "deblocați" începe viața grea și plină de umilințe a celor categorisiți pe atunci cu pecetea peiorativă de "fost ofițer activ" și însoțită de un dosar de cadre plin de "caracterizări" de felul: "dușman al poporului"; "element nesigur"; "origine nesănătoasă" etc. După anul 1952, data trecerii în rezervă, pentru a-și câștiga existența, lucrează la diferite cooperative și apoi la C.F.R. până în 1970, când este pensionat.

Spre deosebire de mulți alții, colonelul (r) Ion Nicolau a înțeles perfect situația cu totul specială a poporului român după 1945, părăsit de aliații săi tradiționali și lăsat, ca și popoarele altor țări mici consecințelor nefaste ale împărțirii Europei între marile puteri. A intuit de asemenea durata acestor consecințe cât și scopul urmărit de cei care încercau, prin mijloace extrem de rafinate, desnaționalizarea poporului nostru. A considerat deci, că singura noastră șansă de a supraviețui, este legătura noastră cu pământul pe care îl locuim, cunoașterea și iubirea a ceea ce este caracteristic și unic în această țară. Pătruns de această credință și-a dedicat viața acestui nobil și folositor scop, devenind, încă din 1943 membru al "Turing Clubului României" cea mai prodigioasă societate de turism și de protecție a naturii, dintre cele două războaie. A avut, astfel, prilejul să cunoască atunci mari personalități științifice și culturale care formau această asociație, ca Ion Simionescu, Constantin Motaș, Mihai Haret, Bucura Dumbravă, Valeriu Pușcariu, ing. Al. Ștefănescu, Ion Conea și mulți alții.

A înțeles încă de atunci că turismul fără cultură nu poate fi de folos națiunii, iar natura românească trebuie cunoscută și mai ales protejată.

În consecință Ion Nicolau a considerat că este necesară sprijinirea organizării concrete

a acestei activități, mai ales în rândul tineretului.

Începe o activitate prodigioasă: conduce grupul de custozii onorifici ai Comisiei pentru Ocrotirea Naturii a Academiei Române, devine secretar al Federației Române de Turism și Alpinism și din anul 1974 membru al Comisiei pentru Ocrotirea Naturii și Protecției Mediului Înconjurător a municipiului București. Organizează rețeaua de protecție a naturii din Capitală, apoi participă și conduce numeroase tabere și acțiuni de turism: Ștafeta Munților, 10 tabere ecologice, în Piatra Craiului, optsprezece științifice privind protecția mediului etc.

În paralel desfășoară o intensă activitate publicistică fiind colaborator al Revistei pentru Ocrotirea Naturii și a Mediului Înconjurător a Academiei Române, publică Anuarul Turistic și pentru Ocrotirea Naturii al municipiului București, trecând peste enorme greutăți financiare și ducând o luptă inegală cu cenzura, participă la prelucrarea de filme cu caracter de ocrotire a naturii. Este în permanență înconjurat de tineri pe care îi îndrumă și inițiază în tainele cunoașterii specificului național românesc.

Concomitent participă și organizează câteva cenacluri literare împreună cu oameni de cultură și alți foști colegi militari. În această activitate, atât de necesară culturalizării poporului publică numeroase broșuri și culgeri de poezii. În acest timp cunoaște pe poeta Maria Cernegură cu care se va căsători și care îi va lumina ultimii ani ai vieții.

În anul 1990 împreună cu alți foști colegi militari înființează asociația "Tradiția Cavaleriei din România" căreia i-a fost președinte până în anul decesului.

Cu această prodigioasă asociație Ion Nicolau organizează numeroase acțiuni comemorative din istoria Cavaleriei Române (șarja de la Robănești, Prunaru etc.) precum și multe simpozioane cu tematică istorico-militară împreună cu Muzeul Militar Central.

Publică articole în diferite reviste din străinătate: Revista *Miorița* din New York - Revista *Muzeului de Cavalerie* din Tabes - Franța, *Revista de Cavalerie* din Mannheim - Germania.

Ion Nicolau și-a desăvârșit activitatea de popularizare a iubirii de patrie și prin numeroase conferințe la posturile Radio și articole în presă.

În ultimul timp s-a înscris în Partidul Liberal Creștin, unde a contribuit, prin vasta sa experiență la elaborarea Statutului acestui partid.

Prin dispariția sa cultura românească a pierdut un mare organizator iar cei care l-au cunoscut, un prieten devotat.

Constantin Ciucean

Propuneri de anulare a unor sume reprezentând datorii către bugetul de stat la unitățile de stat viabile

exemplu: vânzarea fondului locativ, act de totală inechitate, prezentat în schimb ca o acțiune de protecție socială. În fapt a fost un sabotaj economic deoarece a scos din circuitul privat modestul capitol de care dispuneau românii. A falimentat industria legată de habitat, a creat șomeri și în final a rămas nerezolvată problema locuințelor pentru o lungă perioadă de timp cu consecințe uneori dramatice.

- S-au promovat politici de "macrostabilizare" de acordare a unor dobânzi mari urmărindu-se retragerea banilor din circulație, politică economică care a diminuat artificial capitalul

productiv, generând blocaje în lanț și în cele din urmă diminuarea producției, șomaj, creșterea substanțială a obligațiilor și datoriiilor și în final cu descurajarea investițiilor și altor activități care au dus la degradarea socio-culturală și economică.

- La conducerea societăților economice cu capital de stat au fost numite conducători pe bază de interese și grupări comunistoide, clientelă de cele mai multe ori fără minime cunoștințe de economie a ramurii căreia i-a fost stabilit destinul. Gafele, escrocheriile și fraudele au fost suportate de stat, adică de noi cei

mulți, fără ca cei vinovați să tragă consecințele.

- Nu s-a recunoscut ineficiența administrației care nu mai avea posibilitatea de a fi finanțată din colectarea impozitelor, s-a recurs la tipărirea de bani, ceea ce a dus la inflație implicit la dezorientarea și destabilizarea întregii economii (moneda rea gonește de pe piață monedă bună).

Cert este că păstrarea măsurii valorii este dovada seriozității oricărui guvern; cert este că cei care cheltuiesc mai mult decât au sunt neserioși, în cazul în care procedează astfel fiind de rea credință.

- Facilitățile oferite acționarilor majoritari de a uzurpa proprietatea unicului acționar prin divizări de societăți comerciale, transfer de câștig spre

societăți "de interese", de majorări de capital etc... Prin multiple procedee legale grupul acționarilor majoritari ori reprezentanții FPS au posibilitatea realizării unui câștig personal, să-și sprijine prietenii sau din interese obscure să sprijine chiar societăți concurente.

- Acordarea de plăți compensatorii chipurile pentru protecția socială, în fapt acte de inechitate care încurajează nemunca, naște corupția, grevează bugetul, măresc datoriile, sabotează economia și duc la nemulțumiri sociale.

Cerem a se lua în aceste cazuri măsuri radicale după o analiză pertinentă.

Gheorghe Jurebie
(membru al Biroului Național PNT-CD)

Kosovo – un caz de inginerie politică totalitară - de la autonomia de ieri, la independența de azi -

În inima Peninsulei Balcanice, o regiune a purtat, până la eliberarea sa de sub multiseculara dominație otomană, în anul 1912, numele de "Vechea Serbie" (în sensul de "bătrână", "străbuna" Serbie). Este ținutul în care s-a constituit, în urma unor repetate tentative, nucleul statului sârb medieval, istoria acestor tentative de încheiere statală urcând până în secolul al IX-lea. Se consideră că leagănul primului stat sârb, creat aici sub forma uniunilor tribale, a fost Rașca, un teritoriu muntos în bazinul râurilor Ibar, Lim, Tara și Piva. Între această regiune și litoralul adriatic, de la Cetinje la Bojana, a început să se dezvolte statul sârb în fruntea căruia s-a aflat dinastia Nemanja (1168-1371).

Evoluția Serbiei în acest interval, între sfârșitul secolului al XII-lea – începând cu renașterea vieții religioase sârbești sub sfântul Sava (1174-1235) și a tatălui acestuia Ștefan Nemanja (sfântul Simion) –, și până la moartea țarului Uroș (1371) și la bătălia de la Kosovo (1389), a însemnat făurirea unui stat medieval puternic ce a permis poporului sârb să atingă un nivel cultural ridicat și să edifice sub semnul ortodoxiei o operă politică și spirituală ce mai târziu, în epoca modernă, s-a putut constitui în fundamentul realizării unității statale și religioase a tuturor sârbilor.

Este epoca în care câmpia înconjurată de coline, care mai târziu s-a numit Kosovo, a devenit regiunea centrală a civilizației sârbe. Asemeni nobilimii apusene, Nemanizii au ridicat aici numeroase castele și palate, întărite, precum și un extrem de mare număr de biserici și mănăstiri, conferind regiunii și împrejurimilor sale dimensiunea de centru politic și religios al lumii sârbe. Această regiune, în sens larg, s-a dezvoltat în timp nu numai ca nucleul statului medieval sârb, cât mai ales într-un pământ sacru al spiritualității sârbești, unde împreună cu reculegerea și pietatea, au înflorit artele, literatura și științele. Treptat nemanizii au fost canonizați, membrii săi și-au luat locul pe pereții bogat pictați ai bisericilor, au fost immortalizați în pagini de cronică și literatură, cântați în imnuri ce le-au fost dedicate și immortalizați în hagiografii. După ridicarea arhiepiscopiei Serbiei la rang de patriarhie (1346), mitropolitul a fost instalat la Skoplje. Sediul patriarhal a rămas tot timpul de-a lungul secolelor la mănăstirea Peć. De loc întâmplător, tocmai aici, pe câmpia Kosovei a avut loc, în iunie 1389, celebra bătălie care a opus armatele creștine, conduse de cneazul sârb Ștefan Lazarević, armatei musulmane a sultanului Murad I. Lupta a fost crâncenă. Atât Lazăr, cât și Murad au pierit în bătălie, iar înfrângerea trupelor creștine a marcat prăbușirea lumii sârbe sub autoritatea Semilunii. Tragedia de la Kosovo i-a inspirat pe barzii sârbi care au compus un bogat și cutremurător ciclu poetic ce a putut susține secol după secol spiritul de rezistență al poporului față de umilintele și presiunile asupra islamice.

Toate acestea au consacrat convingerea colectivă despre Kosovo și împrejurimile sale că sunt centrul ortodoxiei sârbești, panteonul spiritual și sprijinul cel mai solid al poporului în vremile de restriște, singura rațiunea de a exista a Serbiei.

Dar dincolo de simbol și de numele de Kosovo, realitatea politico-geografică acum este transformată în litigiu internațional nu este ceea ce pare a fi. Căci ceea ce se dispută acum între sârbi și albanezi este darul otrăvit pe care croatul (și antisârbul) Iosif Broz Tito, alături de conducerea comunistă iugoslavă au știut

să-l realizeze și l-au lăsat moștenire spre veșnică dihonie, atât albanezilor, care nu pot invoca aici nici un drept istoric real, cât și sârbilor, care nu vor putea convinge opinia publică mondială despre faptul că o provincie care există și are o minoritate majoritară în proporție de 80 % n-a existat niciodată ca provincie istorică, ci doar ca făcătură administrativă de sorginte bolșevică.

Originea denumirii Kosovo se pierde în zorii evului mediu, iar de-a lungul secolelor și-a schimbat semnificația, desemnând teritorii diferite conform epocilor. Ceea ce în evul mediu se numea Câmpia Kosovei, reprezintă doar o mică parte a provinciei Kosovo de astăzi. Astfel încât există o netă diferență de conținut între Kosovo medieval, care era în primul rând un toponim geografic, și actuala denumire de Kosovo, care are un sens mai larg, desemnând o unitate administrativă de factură recentă, mult extinsă peste limitele toponimului ce i-a împrumutat numele. "Kosovo" – și nu inițiala denumire de Câmpia Kosovei – a început să se răspândească odată cu numele vilaietului otoman cu acest nume, iar marele pas pentru propagarea sa a fost făcut în 1968, când numele compus al Regiunii autonome Kosovo-Metohija a fost înlocuit cu numele simplu de Kosovo, desemnând un district care îngloba și regiunile din partea orientală, până la frontiera Republicii Serbia, una și aceeași cu frontiera de stat a Iugoslaviei. În ciuda acestui fapt, medievalul Kosovo a continuat să existe și a devenit pentru localnici "Micul Kosovo" (*Kosovica*), adică una dintre multele denumiri regionale și districtuale ale Provinciei Kosovei.

Kosovo-Metohija este o creație comunistă, prin care s-a urmărit exact ceea ce a urmărit Stalin când a tăiat granițe artificiale peste granițele istorice ale republicilor devenite sovietice, și are aceeași sorginte cominternistă. Această denumire a apărut pentru prima dată ca unitate teritorială și politică în unele documente ale Consiliului Antifascist pentru Eliberarea Populară a Iugoslaviei. Până atunci, Kosovo-Metohija în frontierele sale actuale nu constituia o provincie autonomă, ci era pur și simplu un teritoriu indistinct în cadrul Republicii Sârbe. La început, în timpul dominației otomane, exista un vilaiet al Kosovei, care în preajma primului război balcanic cuprindea sandjaciul de Novi Pazar, cu regiunea superioară a râului Lim, Kosovo-Metohija actuală, Macedonia de nord până la Veles și Macedonia orientală cu tot bazinul râului Bregalnica. Între cele două războaie mondiale au fost efectuate diferite împărțiri administrative, dar nici una dintre ele nu a corespuns provinciei autonome a Kosovo-Metohije de după 1945. Constituția din 28 iunie 1921 prevedea (în articolele 95 și 101) regiunile ale căror limite vor fi fixate prin *Regulamentul cu privire la împărțirea teritoriului în regiuni* (din 26 aprilie 1922). Atunci a fost creată și delimitată regiunea Kosovo, cu capitala la Priștina, dar întinderea sa era mai mică decât a provinciei autonome de după cel de-al doilea război mondial. În 1929 Iugoslavia a fost împărțită în nouă mari regiuni administrative (numite "banat"), situație în care Metohija făcea parte din banatul Zeta, cu capitala la Cetinje, iar Kosovo a fost inclus în banatul Vardar, cu capitala la Skoplje.

Dincolo de problema întinderii și a denumirii, până la instaurarea

regimului comunist Kosovo nu a avut un statut deosebit față de celelalte unități teritoriale administrative ale Serbiei și, cu atât, mai puțin, n-a fost socotită, și nici măcar percepută, ca provincie distinctă. Statutul special de autonomie dobândit de Kosovo-Metohija după cel de-al doilea război mondial este în cea mai mare măsură consecința poziției avută între cele două războaie de Partidul Comunist Iugoslav asupra problemelor albanez, sârbă și iugoslavă, și a politicii promovate de Internaționala III Comunistă, care, urmărind includerea Albaniei și a altor țări balcanice în sfera de influență sovietică, promova federalizarea Balcanilor, susținând "dreptul la autodeterminare până la despărțire" al regiunilor și provinciilor. De aceea, pe întreaga durată a celui de-al doilea război mondial Partidul Comunist Iugoslav nu s-a pronunțat niciodată cu claritate asupra viitorului statut al regiunii Kosovo-Metohija, nici măcar asupra faptului dacă acest teritoriu face sau nu parte din Iugoslavia sau Albania. Decizia celei de-a doua reuniuni a Consiliului Antifascist pentru Eliberarea Populară a Iugoslaviei nu menționa expres decât șase unități federale care intrau în componența Iugoslaviei (Serbia, Croația, Slovenia, Macedonia, Muntenegru și Bosnia-Herțegovina), Voivodina și Kosovo-Metohija nefiind pomenite.

După lungi ezitări și o tentativă de a regla problema Kosovo într-un cadru larg, al relațiilor cu Albania și al eventualității unei confederații balcanice, conducerea Partidului Comunist Iugoslav a decis în cele din urmă să considere Kosovo-Metohija parte componentă a Republicii Serbiei, dar cu statut de autonomie, fapt care nu l-a făcut cunoscut opiniei publice decât odată cu rezoluția Adunării Regionale Populare a Kosovo-Metohija din 9 iulie 1945 prin care aceasta exprima dorința "întregii populații a regiunii ca aceasta să fie alipită Serbiei federale ca parte integrantă a acestei republici". Dar se va descoperi imediat că alipirea Voivodinei și Kosovo-Metohije la Serbia a avut loc cu condiția ca aceste regiuni să dobândească un statut de autonomie în cadrul republicii. Ca urmare, la 1 septembrie 1945 Adunarea Națională Provizorie a Serbiei a votat *Legea cu privire la instaurarea și organizarea Regiunii Autonome Kosovo-Metohija (Kosmet)*, fapt ce dovedește că inițiativa și decizia a aparținut Republicii Sârbe.

Conform acestei legi (art. 3) autonomia regiunii nu era decât o simplă descentralizare administrativă, Parlamentul Regional al Kosovo-Metohije nu putea vota nici Constituție nici legi proprii, ci doar putea lua decizii în aplicarea hotărârilor federației, autoritățile regionale nemaiavând competențe legislative decât în măsura în care erau consultate la elaborarea legilor, decretelor și deciziilor federației sau Republicii Serbia. Această situație indica faptul că în momentul în care, din proprie inițiativă, Serbia a instaurat autonomia regiunii Kosovo-Metohija, ea nu a renunțat la nici una din prerogativele sale legislative. Singurele garanții ale legii de constituire a Kosmet vizau garantarea egalității în drepturi pentru toți cetățenii, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de religie și de sex (art. 4), egalitatea folosirii limbii materne de către toate naționalitățile în relațiile cu organele administrative, ca și garantarea școlarizării în limba maternă pentru toate grupele etnice.

Cum această lege a Republicii Sârbe cu privire la instaurarea și organizarea Regiunii Autonome Kosovo-Metohija avea un caracter provizoriu, organizarea definitivă a autonomiei Kosovo-Metohija a fost stabilită prin Constituția Republicii Populare Federative a Iugoslaviei din 31 ianuarie 1946 și prin Constituția Republicii Populare a Serbiei din 17 ianuarie 1947. Constituția federală n-a prevăzut doar posibilitatea proclamării regiunilor autonome, ci a consemnat explicit că "Republica Populară Sârbă are în compoziția sa Regiunea Autonomă a Voivodinei și Regiunea Autonomă a Kosovo-Metohija" (art. 2, al. 2). Este de asemenea consemnat că înființarea de noi regiuni și provincii autonome, care este de resortul republicilor, trebuie să primească autorizarea finală din partea federației (art. 44), adică a Parlamentului Federal (art. 50).

În același timp, Constituția federală din 31 ianuarie 1946 mai prevedea, în afara confirmării existenței în cadrul Serbiei a Kosovo-Metohije și a Voivodinei, organizarea generală și competențele acestora. Astfel, art. 103 din această Constituție precizează că drepturile și competențele regiunilor și provinciilor autonome sunt formulate de către Constituția republicii care le tutează, și art. 104 prevede că statutul regiunilor și provinciilor autonome trebuie să fie aprobat de către Parlamentul Republicii din care face parte. Altfel spus, cea dintâi Constituție federală confirmă faptul că înființarea și stabilirea competențelor regiunilor și provinciilor autonome era de resortul unic al republicilor.

Prima Constituție a R.P. a Serbiei, din 1947, nu a modificat într-o măsură demnă de luat în seamă statutul de autonomie al provinciei Kosovo-Metohija. Ea confirma de fapt o simplă descentralizare administrativă. Faptul este probat, printre altele, prin dispozițiile conform cărora Serbia trebuia, printr-un vot al Parlamentului său, să confirme statutul regiunilor autonome, să le fixeze frontierele și să confirme toate modificările limitelor districtuale și orașenești ale Voivodinei și ale Kosovo-Metohije (art. 46, al. 3, 4, 5). Președinția Parlamentului Serbiei avea puterea de a anula deciziile Comitetului Regional al Kosmet dacă ele nu erau conforme cu Constituția sau cu legile Republicii Sârbe, cu Constituția și legile federale, cu decretul și deciziile Președinției Adunării Federale. Din aceleași considerente, guvernul Serbiei avea puterea să suspende aplicarea deciziilor Comitetului Regional și să le supună pentru o decizie finală Parlamentului Serbiei. Guvernul și miniștrii Serbiei dispuneau de aceleași drepturi care decurgeau din deciziile Comitetului executiv regional și ale împuterniciților acestuia (art. 152). Trebuie menționat că, între Voivodina (numită "provincie") și Kosmet (numită "regiune") existau grade diferite de autonomie, Voivodina având și autonomie judecătorească față de Serbia (o Curte supremă proprie care avea rang de Curte supremă de republică), care nu fusese prevăzută de Constituție, ci printr-o lege federală, de care Kosmet nu a beneficiat.

O largă extindere a autonomiei Kosmet s-a realizat prin Constituția Republicii Socialiste Federative Iugoslavia din 7 aprilie 1963 și prin Constituția Republicii Socialiste Sârbe din 9 aprilie 1963. Aparent, noua Constituție a Republicii Socialiste Federative Iugoslavia

Memoria documentelor

dădea o importanță scăzută autonomiei, pentru că doar două articole (față de patru înainte) îi erau consacrate în capitolul referitor la republicile socialiste. În fapt, statutul de autonomie a fost accentuat. În timp ce înainte nu doar crearea, ci și desființarea unităților autonome era de competența exclusivă a republicii tutelare, conform noii Constituții a Republicii Socialiste Federative Iugoslavia, atât înființarea cât și desființarea nu putea intra în vigoare decât după ce era confirmată de Constituția federală (art. 111, al. 2). Astfel Serbia, care era singura republică ce avea în cuprinsul său provincii autonome, se afla practic cu mâinile legate. În plus, această Constituție a întregit adevărul despre cele două provincii, afirmând că ele "au fost create printr-o decizie a Adunării Naționale a Serbiei care s-a supus voinței exprimate de populația din aceste regiuni" (art. 11, al. 3). Faptul nu este într-un tot exact, știut fiind că în 1945, în momentul instaurării autonomiei pentru Kosovo-Metohija și Voievodina nimeni nu a cunoscut în fapt voința reală a populației acestor regiuni, în afara deciziei luată de cele mai înalte foruri ale Voievodinei și Kosovo-Metohije de a se despărți de Serbia, și n-a existat nici cea mai mică tentativă de consultare a voinței locuitorilor dacă doresc sau nu autonomia. În măsura în care autoritățile autoconstituite ale acestor două regiuni și-au exprimat dorința de a obține autonomia, ele nu și-au făcut intenția publică. În fine, această Constituție a uniformizat complet autonomia din Kosovo-Metohija cu cea a Voievodinei.

Constituția R.S. Sârbe din 9 aprilie practic. Printre altele, la Priština și Novi Sad Curtea Supremă a Serbiei a creat camere ai cărei membri nu erau aleși de către republică, ci numiți de adunările provinciale (art. 227). Cu toate că relațiile acestor camere cu Curtea Supremă din Belgrad fuseseră reglate printr-o lege a Republicii Sârbe, prin rațiunea modului de desemnare a membrilor săi acestea dispuneau de un înalt grad de autonomie concretizat practic într-o veritabilă independență a justiției din provincie. Referitor la puterea legislativă și executivă provinciile și-au conservat vechiul statut de autonomie. Drepturile și îndatoririle provinciilor autonome erau determinate în cadrul drepturilor și îndatoririlor Provinciei Sârbe (art. 129).

Conform acestei Constituții, relațiile între autoritățile republicii și cele ale provinciei autonome nu ieșeau din cadrele obișnuite ale unei autonomii teritoriale clasice. Actele legislative și reglementările provinciilor trebuiau să fie conforme Constituției și legilor republicii. În cazul în care unul dintre aceste acte ale provinciei lezau un domeniu de competență legislativă al republicii, orice lege ulterioară a republicii referitoare la domeniul în cauză putea anula automat dispozițiile provinciei, cu excepția când legea prevedea contrariul în mod expres (art. 131). Autoritățile provinciilor autonome nu puteau emite reglementări pentru executarea deciziilor federale și republicane dacă acestea nu aveau explicații autorizate de aplicare printr-o lege sau un regulament al republicii (art. 131). În plus, autoritățile provinciale erau obligate să aplice reglementările, deciziile și directivele autorităților republicii. Astfel, directivele generale ale Comitetului Executiv al republicii aveau valoare obligatorie pentru organele executive ale provinciei autonome. În plus, instrucțiunile autorităților administrative ale republicii erau obligatorii pentru organele administrative ale provinciei autonome (art. 134).

Rezumând, în 1963 autonomia Kosovo-Metohije a fost garantată și întărită prin Constituția federală, ca urmare a faptului că Republica Sârbă, care putea

dispune crearea sau nu a Regiunii Autonome Kosovo-Metohija, a pierdut vechiul său drept de a fi în măsură să poată desființa această regiune. Totodată, Kosovo-Metohija și-a obținut autonomia judiciară, în timp ce în domeniul puterii legislative și executive relațiile obișnuite între o putere centrală și unitățile teritoriale autonome au fost menținute.

Situația constituțională a autonomiei Kosovo-Metohija și a divizării, în practică, a Serbiei în trei zone – două provincii autonome și Serbia *stricto-sensu* – sunt consecința luptelor constituționale, puțin cunoscute, care s-au derulat între 1966 și 1974 și care s-au concretizat prin trei revizurii ale Constituției promulgate în 1963, apoi prin adoptarea Constituției federale din 1974. Rezultatul final al acestei lupte putea fi ghicit încă din decembrie 1968 când, între altele, s-au adoptat amendamentele VII și XVIII. Prin amendamentul VII numele regiunii era schimbat din Kosovo-Metohija în Kosovo și introdus ca atare în Constituția federală. Prin cel de-al XVIII-lea amendament se dădea o "nouă" și originală interpretare momentului creării provinciilor autonome, "decretându-se" că atât Voievodina cât și Kosovo erau constituite ca provincii autonome încă înainte intrării lor în componența Serbiei, după care, prin voința liber exprimată a localnicilor s-au asociat Serbiei. Faptul era în măsură să justifice aserțiunile conform cărora pe de-o parte Serbia nu avea căderea și dreptul de a interveni pentru schimbarea alipit prin voința de liberă asociere cu popoarele iugoslave într-un stat unic, pe de alta "libera asociere" conținea, implicit, și dreptul de "liberă secesiune".

Această nouă "interpretare", consacrată prin Constituție, lărgea foarte mult competențele celor două provincii, căci dacă până la această dată legislația în vigoare considera că delimitarea competențelor provinciilor autonome constituia un drept intern al Serbiei față de care federația nu se amesteca, odată cu amendamentul XVIII federația își arogă pentru prima dată dreptul de a determina întinderea puterilor provinciilor autonome, suprimând astfel puterile suverane ale Republicii Sârbe. Prin amendamentul XVIII provincia a obținut o totală autonomie juridică în raport cu Curtea Supremă a Serbiei, fiindu-i atribuite toate drepturile și obligațiile unei curți superioare de republică (al. 4). Republica Sârbă a fost privată de dreptul ca pe viitor să fie în măsură să modifice frontierele Republicii Kosovo fără acordul Parlamentului provinciei (al. 3). Cele mai înalte decizii legislative ale provinciei îmbrăcau o formă juridică care-i confereau deja suveranitate statală. Mai mult chiar, amendamentul federal împuternicea cea mai înaltă autoritate legislativă a provinciei cu dreptul de a-și putea vota legile și chiar Constituția (al. 2). În sfârșit, pentru ca drepturile acordate provinciei să fie și să rămână intangibile, federația se angaja să protejeze prin Constituție drepturile și obligațiile provinciilor autonome (al. 2).

În fapt, autonomia Provinciei Kosovo a cunoscut o nouă extindere încă de la 30 iunie 1971, când Constituția Republicii Socialiste Federative Iugoslavia a fost din nou amendată, în dauna suveranității Republicii Serbia. La fel ca în anul 1968 modificarea statutului de autonomie al Kosovo a avut drept fundament "o nouă interpretare" a originii autonomiei provinciilor și a rolului lor în formarea Serbiei și a Iugoslaviei. Dacă în 1968 amendamentul XVIII "decreta" că Voievodina și Kosovo, în baza voinței liber exprimate de locuitorii lor, s-au unit la

trupul Serbiei, în 1971, prin amendamentul XX, se preciza că Iugoslavia nu este doar comunitatea statală "a popoarelor unite și a republicilor lor socialiste", ci, de asemenea, "a provinciilor autonome ale Voievodinei și Kosovo care fac parte din Republica Socialistă Sârbă" (al. 2). Or, din punct de vedere istoric afirmația era falsă, pentru că prin decizia celei de-a doua reuniuni a Consiliului Antifascist pentru Eliberarea Populară a Iugoslaviei cu privire la formarea Iugoslaviei pe principii federale, doar Serbia, Croația, Slovenia, Muntenegru, Macedonia și Bosnia-Herțegovina au fost menționate ca entități înainte datei când s-a format federația. Enumerarea acum și a provinciilor autonome printre părțile constitutive ale federației era în măsură să le includă pe lista elementelor fondatoare ale Iugoslaviei, fapt cu semnificații ce depășeau o simplă aparență protocolară în definirea constituțională a țării, având importante consecințe practice. Era de fapt o ridicare a provinciilor autonome la rangul republicilor, căci amendamentele constituționale (XX-XXII) din 30 iunie 1971 au introdus în Constituția federală sintagma "republicile și provinciile autonome", care, în mare, uniformiza aceste două tipuri de entități federale și reducea, practic, Republica Serbia la Serbia dinaintea de 1912. Ca urmare a acestui nou mod de a privi lucrurile, toate drepturile caracteristice republicilor s-au transferat automat asupra provinciilor autonome. Astfel, printre altele, un amendament a printr-o lege federală – republicile și provinciile autonome – pot, în cadrul drepturilor și îndatoririlor lor, să voteze legi" (am. XXI, al. 2), iar altul că republicile și provinciile autonome trebuie să-și dea acordul când au loc revizurii ale Constituției Republicii Socialiste Federative Iugoslavia.

Prijeul pentru primirea acestui acord nu a întârziat să apară, și în 1974 au fost promulgate noile Constituții ale RSFI și, respectiv, a R.S. Sârbe în urma cărora Republica Serbia a fost practic spartă în trei unități statale, iar Provincia Autonomă Kosovo a obținut în toate domeniile aceleași drepturi pe care le avea o republică. Dacă prin Constituția federală se prevedeau pentru provincii competențe legislative identice cu cele ale republicilor, implicit, prin Constituția Republicii Serbia, competența legislativă a provinciilor Voievodina și Kosovo a fost plasată explicit la același rang cu cel republican. Totodată, Republica Sârbă, prin Constituția sa, era privată de capacitatea de a-și exercita eficient puterea executivă neputând aplica o lege în republică dacă aceasta nu era acceptată de regiunea autonomă. În plus, Republica Sârbă a fost plasată într-o pronunțată stare de dependență către provincia atât timp cât propriile legi nu erau obligatorii pentru provincii, iar decizia în numirea și revocarea propriilor delegați pentru forurile federale nu erau valabile decât pentru teritoriul care nu se afla sub jurisdicția provinciilor. Practic, din acest moment Serbia s-a aflat într-o permanentă situație asimetrică în raport cu provinciile care își putea exprima acordul sau *veto-ul* în raport cu orice problemă a republicii, pe când republica nu se putea opune nici unei hotărâri a provinciei.

Ridicând provinciile Kosovo și Voievodina la rangul de republică federală, Constituția din 1974 a spart unitatea Republicii Serbia în trei entități distincte, ridicând numărul entităților statale constitutive de la 6, câte erau în momentul constituirii federației iugoslave (în 1945) la 8. În felul acesta albanezii, majoritari în Kosovo și minoritari în Serbia și Iugoslavia,

au obținut – alături de R.P. Albania – un al doilea stat. Era deci de așteptat ca în etapa imediat următoare conflictul de interese cu autoritatea sârbă să se polarizeze, Regiunea Autonomă Kosovo căutând să devină un stat independent în adevăratul sens al cuvântului, în timp ce Serbia a întreprins numeroase riposte și acțiuni menite a îngrădi și, pe cât posibil, a anula drepturile dobândite de-a lungul timpului de provincie.

Pe această sinusoidă ne aflăm în momentul de față, și anume în partea sa superioară, când conflictul de interese a devenit acut și, din păcate, de nerezolvat pe termen lung, chiar dacă momentan sârbii vor fi reduși la tăcere și obligați să accepte ceea ce, pentru ei este de neacceptat: Serbia fără Kosovo. Pentru că nu trebuie să se creadă că așa cum a fost posibilă dezmembrarea Iugoslaviei va fi acum posibilă dezmembrarea Serbiei. Iugoslavia a fost o încercare de a aduna într-un stat entități statale distincte, legate printr-o origine comună, dar cu identități deosebite structurate de istoric într-un răstimp îndelungat, de aproape 1.500 de ani. Această încercare hotărâtă la Versailles în 1918 este astăzi un eșec. Or, pentru Serbia, Kosovo nu este Croația sau Slovenia, Kosovo este însăși Serbia. Pentru Serbia, a nu a mai avea Kosovo este echivalentul situației în care ar fi pusă România obligată a nu mai avea Argeșul, Craiova sau Bucureștii. Căci Kosovo, înainte de a fi o problemă de "regiune autonomă", de "independență" sau "republică", este o problemă de identitate spirituală, culturală marcată ale culturii sârbe, Isidora Sekulić, exprima deosebit de expresiv această realitate: "Serbia este Kosovo, iar Kosovo este un mormânt, mormântul în care se află acoperit totul. Înviearea nu poate țâșni decât din mormânt, căci nu există Înviere fără moarte." Altfel spus, atâta timp cât vor mai avea conștiință sârbească, sârbi vor lupta să apere, să păstreze, să elibereze și să redobândească Kosovo. Albanezii nu! Căci Albania poate fi obligată să respecte situația de fapt în raport cu un teritoriu care nu i-a aparținut niciodată, iar minoritatea albaneză din Serbia să fie determinată să înțeleagă că este minoritatea cu cele mai largi drepturi de care se bucură o minoritate din Europa. Altfel, a "rezolva" problema în ciuda și în dauna sârbilor înseamnă a o rezolva în dauna și în ciuda Europei. Pentru că "soluția" în măsura în care va duce implicit la proclamarea independenței "Republicii Kosovo", va pune imediat problema modificării granițelor postbelice, nu numai pentru că noul stat ia naștere prin ruperea din hotarul unei țări a unui teritoriu, cât și pentru faptul că acest teritoriu va deveni instantaneu obiect de litigiu prin faptul că asupra sa își vor ridica pretenții Macedonia, Albania și Muntenegru, urmând ca apoi Grecia și Bulgaria să revendice părți din Macedonia, apoi Turcia din Grecia și... și tot așa.

Pentru România, "rezolvarea problemei Kosovo" în dauna Serbiei, deschide obligatoriu calea pentru ca perechea sa Voievodina să-și "rezolve" problema independenței. Numai că Voievodina ruptă de Serbia atrage asupra sa pretenții maghiare și ridică problema Banatului, problemă care odată pusă în discuție luarea în discuție a hotarelor României. Iar a invoca caracterul național unitar prevăzut de Constituția României drept garanție pentru integritatea acestor hotare este astăzi o părere tot atât de absurdă, pe cât de absurdă ne părea acum câțiva ani ideea dezmembrării Iugoslaviei.

(iunie 1998)

Dr. Alexandru V. Diță

Rolul Armatei Române în zădărnicierea planurilor maghiaro-ucrainene de cucerire a Maramureșului în vara lui 1919

Se împlinesc anul acesta 80 de ani de când, printr-o telegramă comunicată de Saint Aulaire, guvernului român, în ianuarie 1919, Guvernul francez își propunea să considere România ca o țară aliată și s-o accepte în această calitate în aceleași condiții cu celelalte puteri aliate. "Această hotărâre pare îndreptățită de atitudinea României, care s-a întors net spre aliați, îndată ce a putut scăpa de asuprirea germană, totuși, Tratatul din 1916 fiind abrogat în drept de Tratatul de la București, va fi locul să se formuleze o declarație, luând ca bază Tratatul de la 1916 pentru revendicările românești, ținându-se seamă de anexiunea Basarabiei și de interesele generale și speciale aliaților¹". Răspunsul lui Brătianu, tăios, se prelua și de declarația în Convenția de Armistițiu a mareșalului Foch, aducându-le aminte marilor Aliați de sacrificiile regatului României pe câmpurile de luptă: "Cunoașteți punctul meu de vedere, România nu ar putea admite un act de strigătoare nedreptate atingând demnitatea ei și care ar declara-o moralmente²".

Sosit la Paris în luna ianuarie 1919, Ion I. C. Brătianu descoperă originea împotrivirii chiar în persoana ambasadorului englez la Paris, Lordul Derby. Lui i se vor asocia mai târziu membrii delegației americane.

Totodată, primul-ministru român își va da seama în curând că va avea mai puțin de-a face cu o conferință la care toți delegații vor sta pe o poziție egală, ci mai mult cu un dictat al celor patru mari reprezentanți ai puterilor cu interese nemărginite. În fond trei erau vocile și voinele care se impuneau: Woodrow Wilson, David Lloyd George și Georges Clemenceau, mareșalul civil al războiului, poreclit *Tigrul* pentru agresivitatea sa proverbială și spiritul său caustic, căruia însă îi vom datora granița Dobrogei de miazăzi, când delegații americani și englezi s-au împotrivit păstrării (sic!) Cadrilaterului în componența Regatului Român.

Știrile din Ardeal expediate de Maniu prin Pherichide aveau motive să-l îngrijoreze pe Ion I. C. Brătianu: pe linia de demarcație, relata Maniu, se petrec cele mai abominabile atrocități; de aceea în ședința din 22 februarie premierul român, vorbind de regimul minorităților în viitor, afirma: "Cerem ungușilor să accepte în mod loial situația de azi, să se resemneze noilor stări de lucruri. Dacă trebuie să ocupăm linia revendicărilor noastre, e în interesul bunei convieșțiri cu ungurii, să o putem face cât de curând, spre a împiedica iluziile primejdioase ce pot naște din prelungirea unui provizorat³". Pe de altă parte, din Est,

pe linia de front a Nistrului, situația nu era mai bună. Bolșevicii ocupaseră Kievul și înaintau vertiginos către Vest, în timp ce armatele aliate debarcate la Odessa nu păreau animate de un spirit ofensiv. În această situație, cu amenințarea directă a unui dublu front, afirmația din 17 februarie a ministrului Pherichide nu era cătuși de puțin exagerată: "Armistițiul [din 11 noiembrie 1918] a făcut să înceteze războiul. Dar nu pentru noi... Suntem campioni ordinii în folosul tuturor și în loc să fim ajutați, se tolerează călcarea Armistițiului de către vrăjmașii noștri, în favoarea bolșevismului. Cum de nu se înțelege că noi apărăm cauza care e aceea a lumii civilizate?". Răspunsul lui Brătianu de la Paris e mai mult decât elocvent: "Generațiile viitoare își vor închipi că oamenii mai fericiți ca noi, a doua zi după victorie n-au putut fi, pe când în realitate niciodată n-au fost răspunderi mai mari și sarcină mai grea...".

Dar odată cu ultimatumul dat prin colonelul Vix, reprezentantul militar al aliaților la Budapesta, care în 20 martie înainta premierului Karoly ordinul Aliaților de retragere a trupelor maghiare pe altă linie vestică de demarcație (protejând astfel populația românească din Munții Apuseni, supusă regimului de teroare), la Budapesta se petrece o lovitură de teatru cu urmări nefaste pentru vecina noastră din Vest: contele Karoly predă întreaga putere politică sovietului revoluționar condus de Bela Kun, post înaintat al bolșevismului în mijlocul Europei și de altfel, singurul regim comunist ce a reușit după Revoluția din 1917 din Rusia, să dobândească o formă statală.

Se realiza astfel o dublă presiune politică și militară asupra regatului României cu amenințarea directă a desființării statului și a regimului social.

Interesant ni se pare răspunsul punctual din 25 martie dat de I.I.C. Brătianu premierului britanic Lloyd George, când, întrebat ce-ar face în locul lui în chestiunea bolșevicilor, premierul îi dezvoltă convingerile sale:

"1. Ajutor imediat polonilor și românilor. Trebuie întărită, din punct de vedere moral, autoritatea Regelui nostru și a guvernului, iar din punct de vedere material, aprovizionarea armatei și a populației.

2. O atitudine hotărâtă amenințătoare la Pesta și obligațiunea pentru toate statele vecine Ungariei de a se solidariza pentru o acțiune comună.

3. Să se arate, prin contingente militare substanțiale, solidaritatea Aliaților cu noi pe frontul bolșevic⁴".

Instalarea bolșevismului la Budapesta a însemnat pentru România și un avantaj politic, remarcat imediat de același Brătianu: "Evenimentele de la Pesta au pus în lumină dreptatea punctului nostru de vedere. Bineînțeles, am folosit această împrejurare pentru noi demersuri, în special pe lângă anglo-saxoni, unde întâlneam rezistență. Se poate nădăjdui că odată cu primejdia bolșevică întreaga situație a României capătă însemnătatea ce trebuie s-o aibă". Din păcate, cu toate că s-a organizat o dublă acțiune politică prin vizita reginei Maria la Londra însoțită de premier, unde s-a luat contactul cu înalte oficialități ale Guvernului și Casei Regale, Consiliul Suprem hotărâște pe neașteptate trimiterea generalului sud-african Smuts la Budapesta, cu mandatul direct de a lua legătura cu noul regim bolșevic. În fața insolentei și agresivității întâmpinate în orașul maghiar de pe Dunăre, misiunea generalului eșuează. Drept răspuns la hotărârea consiliului de miniștri român (la care participase și Regele Ferdinand) care hotărâse înaintarea armatei române în vestul Transilvaniei, ungurii atacă pe tot frontul Munților Apuseni cu forțe însemnate. Momentul de criză este consemnat: marele pericol în ceasul acesta e acela al luptei împotriva bolșevicilor la ambele noastre hotare. De rezultatul ei depind și viitoarele noastre granițe. Pe frontul de vest, trupele române sunt în continuă ofensivă, iar telegramele primite de delegația română la Paris marchează succesele succesive: "La dreapta, telegrafiază Pherichide, am atins Huszt, limită etnografică... Am luat Sătmăruț, de asemenea limită etnografică⁵".

Preocupat de pericolul unirii forțelor bolșevice pe teritoriul Galiției și în consecință a încercării României de trupele roșii, Brătianu ia legătura cu premierul polon Paderewski căruia îi propune și obține ocuparea cât mai degrabă a Ruteniei și a Galiției de miazăzi⁶. "Pentru a asigura legăturile noastre cu armatele polone și a tăia orice posibilitate de comunicații directe între ucraineni și bolșevicii ruși cu cei din Ungaria⁷".

Aprehensiunile premierului român s-au împlinit în curând, Bela Kun (după ce constatase tergiversările aliaților) declanșează o ofensivă asupra Cehoslovaciei pe care o considera o pradă ușoară. Cu un potențial militar redus, fără un comandament de valoare, fără rezerve, forțele cehoslovace erau cu mult mai slabe decât cele maghiare. Retragerea s-a transformat în debandadă și trupele maghiare ocupă linia Presov-Kosice și depășind-o, amenință flancul drept al

trupelor române. Acțiunea este conjugată cu intervenția unor puternice detașamente ucrainene din Galiția de Sud, comandată de foști ofițeri țariști și înzestrată cu artilerie.

Mișcarea energetică a grupului Olteanu întreprinsă cu energie și forță va bloca căile de comunicație spre trecătorile Iablanica și Körösmező, reușind să taie orice legătură între trupele ucrainene și maghiare, salvând Maramureșul de o eventuală dublă invazie. Acțiunea a fost conjugată și cu o ofensivă a diviziei a VIII din Bucovina ce în 22 mai reușește printr-o înaintare spre nord-vest să reia legătura între Armata română din Maramureș și Armata poloneză⁷ asigurându-se astfel legătura între Sighet și Colomeea. Potrivit declarației lui Constantin I.C. Brătianu, această manevră a fost tot atât de importantă ca și ocuparea Budapestei⁸ din vara aceluiași an.

Reacția armatei și Guvernului român în acele zile de cumpănă, pregătită politic și realizată militar în 1919, rămâne un exemplu al izbândeii atunci când cele două planuri se îngemănează și când inițiativa este urmată de promptitudine, fără compromis sau tergiversare, așa după cum afirma cel mai important cititor al României Mari, Ion I.C. Brătianu în ultimul său an de viață: "În chestiunile cele mari, în acele de ordin moral care stăpânesc viitorul unui neam, de care sunt legate interesele lui supreme, de onoare și de naționalitate, nu pot fi prețuri de tocmeală, nu pot fi motive de oportunitate, ca să te hotărăsească a le compromite, coborându-te de pe tărâmul înalt și sigur al principiilor. Oricare ar fi vicisitudinile zilelor și anilor, oricare ar fi durata lor, vine ora răsplatelor⁹".

Radu Ciuceanu

NOTE

¹ Gh. Brătianu, *Acțiunea politică și militară a României în 1919*, Editura Cartea Românească, 1940, p. 32.

² *Ibidem*.

³ *Ibidem*, p. 57.

⁴ *Ibidem*, p. 59.

⁵ *Ibidem*, p. 62.

⁶ *Ibidem*.

⁷ Constantin Kirilșescu, *Istoria războiului pentru întregirea României, 1916-1919*, vol. II, Editura Științifică și Enciclopedică, 1989, p. 434.

⁸ Arhiva MAI, mss Constantin I.C. Brătianu.

⁹ Gh.I. Brătianu, *op.cit.*, p. 40.

Am fost, am văzut, am auzit

După 50 de ani, nu vreau să aduc o notă de ură sau spirit de revanșă, doresc numai să amintesc unele momente prin care am trecut. Voi căuta să evit exagerările inerente. Iert, dar din păcate nu pot uita momentele trăite de mine care m-au marcat toată viața.

Nu vreau să pozez în victimă sau martir. Am făcut ceea ce mulți români au făcut. Anume, am luptat împotriva ocupantului. Noi am fost asemenea machisarizilor francezi. Știu că ocupația sovietică a fost permisă de Roosevelt și Churchill. E un fapt consemnat de istorie. Unii istorici caută să scuze greșelile politice ale "Vestului" (Ocupația României 90% pe timp de 50 de ani, față de ceilalți sateliți ai Germaniei cu numai 50%), dar efectele acestei păci se văd și azi.

Nu doresc să fac o analiză istorico-politică ci doar să relatez unele momente trăite de mine între anii 1950-1964 prin diferite penitenciare.

Poate ați auzit că, la Jilava anilor 1950-1951, masa deținuților la prânz și seara consta într-o supă de morcovi. Acest regim de cruntă infometare a durat trei luni.

În 1953, la Aiud, după "Congresul Tineretului", la masa de prânz și seară se dădea o gamelă plină cu fasole și carne timp de o lună (august - septembrie 1953). Carnea consta în organe genitale, buze, jumări presate pline de nisip.

Întrebarea mea este următoarea: Ce au avut de spus medicii de la MAI? Este, oare, scris vreun raport asupra calității mesei? Morcovita de la Jilava și apoi șocul proteic de la Aiud? Știu că se va dovedi cu acte că medicii acuză contabilii, contabilii acuză aprovizionarea și totul se termină în întuneric arhivelor (dacă mai există). De ce după 1964 și mai ales după 1989 o serie de medici au fugit din România, ducându-se acolo unde, când erau la ședințe de partid, în România, înjurau apusul?

Exemplu: "V.", dermatolog de la spitalul Văcărești care fuge în America, refugiat politic, la fel au făcut și copiii foștilor nomenclaturisti. Dacă se va face o listă cu ei se va vedea că am dreptate. "Dă mâna cu dracul până trece puntea".

Fata generalului Petrescu, procuror șef al României, pleacă cu întreaga zestre: mobilă,

covoare, tablouri, în America, tot ca refugiată politic. Nu se crede vinovată de ceea ce a făcut tatăl, însă a beneficiat de toate avantajele oferite de tătucul său, generalul Petrescu, cel care în 1950 era denumit de BBC "călăul României". El a condamnat mii de oameni și a osândit la moarte în procesul Legației Franței patru inculpați, care au fost executați în forțul Jilava în 1951.

Doctorul Fischer, medic psihiatru, anchetator la Ministerul de Interne, etajul 5, se întrecea cu Vida Medici să bată la testicule anchetați - mai târziu doctorul Fischer a devenit un dramaturg cunoscut (A.B.). Afirm pe propria răspundere că unul din cei tratați de doctorul Fischer a contractat o orhită - epididimită traumatică, care i-a lăsat sechele pe viață.

În 1955, cu ocazia "grevei foamei" a internaților politici de la spitalul penitenciar TBC din Târgu Ocna, un căpitan de la Direcția Penitenciare, fost anchetator, a venit la penitenciarul din Târgu Ocna și noaptea, la orele 22, a scos din camere deținuți politici fără încălțăminte, numai în ciorapi, ținându-i pe culoare, pe ciment, până îi ancheta unul câte unul. Acest circ a ținut 2 zile (și nopți). Se poate oare ști căți TBC-iști evolutivi febrili au făcut congestii pulmonare "post causa" și au decedat? Nu-i așa că moartea unui pulmonar care decedază într-un

spital de TBC este normală!? Acest căpitan este azi și el un mare literat - (V.R).

Nu se știe, și doamna Lucia Hosu Longin nu a relatat în serialul TV, că la Jilava, în 1958, după mișcarea studenților, s-au aplicat deținuților așa zisele "execuții". Din fiecare celulă erau scoși deținuți, după aprecierea temnicerilor și erau aduși în "grota mancurților" - Reduitul. Erau bătuți la fund cu 25 lovituri de către gardieni, în prezența comandantului și a doctorului. Aceste "execuții" erau aplicate deținuților fără a ține cont de vârstă, de fapt penală sau de starea de sănătate. A fost bătut și un TBC-ist evolutiv (Petrescu Gheorghe - zis Jojo). Ce căutau bolnavii TBC la Jilava? Este o urmare a revoluției din Ungaria 1957 când, în semn de răzburare, a fost desființată secția de deținuți politici, internați în spitalul Penitenciar Târgu Ocna.

Am trecut pe hârtie niște amintiri căutând să redau numai faptele, căutând să fiu cât mai imparțial. Sper că ce am scris să fie un punct de plecare pentru istoria penitenciarelor din România.

Mihai Gheorghiu

(M.S.V. Fost deținut politic 1950-1964)

Anii necunoscuți ai lui Iisus (VI)

(urmărire din numărul trecut)

Dacă admitem că Iisus a făcut parte din comunitatea esenienilor și, după cum am văzut, există în acest sens argumente indubitabile, putem să reconstituim în mare anii tinereții sale ca fiind legați în parte și de aceasta comunitate, de habitatul, obiceiurile, aspirațiile, dorințele și în general de tot ceea ce constituie elementele de existență zilnică ale vieții unei comunități.

Se cuvine să facem precizarea că încercăm să reconstituim aici biografia omului care a fost Iisus și că nu facem apologia zeului care a fost Christos (și este încă, dacă admitem că un zeu există atâta timp cât durează ritul instituit de el). Biografia unui zeu, nemuritor prin esență, e o contradicție în termeni, și cu atât mai mult se cuvine să ne referim la om, cu cât biserica creștină însăși își instituie doctrina nu pe mituri, ci pe istorie, afirmând că tocmai în existența istorică a lui Iisus își află și ea rațiunea de a exista.

Așadar, Iisus a intrat în comunitatea eseniană fie prin jurământ, cum se obișnuia, fie că fusese juruit, cum afirmă unii bibliști, căci se crede că familia sa nu ar fi fost străină de cercurile eseniene. Astfel, s-au găsit frapante similitudini între modul de organizare al esenienilor și cel al comunității nazariene din Ierusalim condusă de Iacov, fratele său. Și mai mult înclinăm către a doua ipoteză, știute fiind restricțiile impuse de Iisus asupra oricărei forme de jurământ, fiindcă le cerea ucenicilor: "Să nu jurați nicidecum, nici pe cer, pentru că este scaunul de domnie al lui Dumnezeu, nici pe pământ, pentru că este așternutul picioarelor lui; nici pe Ierusalim, pentru că este cetatea marelui Împărat. Să nu juri nici pe capul tău, căci nu poți face un singur păr alb sau negru. Felul vostru de vorbire să fie: Da, da; nu, nu; ce trece peste aceste cuvinte vine de la cel rău" (Matei 5, 34-37).

Nu este greu de observat că Iisus lua atitudine împotriva oricărui fel de legământ, prin urmare atât celui al nazareatului depus de fratele său Iacov, cât și celui esenian, căci, după Iosif Flavius, cel care devenea esenian și dorea să fie admis în sectă trebuia, după încercările prin care trecea, impuse de perioada de noviciat, să jure că nu va divulga nimănui misterele în care era inițiat și numele înșirilor. (A se vedea *Războaiele iudaice*).

De asemenea, Iisus trebuie să fi intuit că orice fel de legământ presupune o slăbiciune a credinței, precum și o nesigurantă de sine. Tot de la Iosif Flavius știm că esenianul care era exclus din comunitate, continua, fiind legat prin jurământ, să se hrănească cu ierburi și legume nefierate, acestea constituind, ne-o spune și Filon din Alexandria, masa obișnuită a lor.

O zi din viața lui Iisus nu va fi fost, așadar, diferită de aceea a unui novice esenian. Trei momente ale zilei, dimineața în zori, la mijlocul zilei și la apusul soarelui, erau consacrate rugăciunii. Masa comună de la prânz și de seară - la care a putut participa după un an de noviciat - era exclusiv vegetariană, dar nu lipsea pâinea și vinul, binecuvântate de marele preot, înainte ca cei consacrați să se atingă de ele - act sacerdotal pe care l-a preluat și Iisus. Asculta, în ceasurile când nu mergea la muncă și mai cu seamă în ziua de sabbat, pe cei ce citeau din textele sacre vechi, care învățau cum se vindecă bolile prin virtuțile curative ale plantelor și mineralelor (ceea ce arată că esenienii nu practicau exorcismele și nu atribuiau demonilor provocarea bolilor, credință comună celorlalți evrei îmbrățișată și de Iisus) sau comentarii ale Scripturii care apelau la alegorii și parabole.

Între cei care aveau dreptul să vorbească, prin poziția lor în comunitate,

preoți sau leviți, trebuie să se fi produs și acei vizionari care profețeau sau își descriau viziunile și visele provocate de îndelungatele recluziuni în întunericul grotelor sau de îngurgitarea semințelor acelei plante cu virtuți opiacee, numită *sichera visionari*, profeții și vise care stârneau ironia tânărului novice și pentru care îi va numi mai târziu "prooroci mincinoși".

S-a constatat experimental de către psihologii anglo-saxoni că un subiect izolat perfect din punct de vedere auditiv și vizual, timp de câteva zile, are de regulă halucinații vizuale și auditive. Tot astfel trebuie să se fi petrecut și cu acei preoți esenieni practicant vizionari din peșterile și grottele din jurul mănăstirii Qumran, care pretindeau că vedeau însăși divinitatea și că aceasta le vorbea.

La mese se obișnuia să se bea un soi de must, în cantități destul de impresionante, de vreme ce masa era numită și "băutura celor Numeroși", must în care conducea obștii introduceau substanțe halucinogene de tipul celor ce se extrag dintr-o ciupercă a secarei, sau dintr-o specie de cânepă, "canabis indica", numită și hașiș, care provocau mesenilor susamintite efecte. (A se vedea Constantin Daniel, *Orientalia mirabilia*).

Nu trebuie să vedem în aceste practici nimic ce ar ține de șarlatanie, ele fiind considerate ca adjuvante ale tehnicilor de inițiere, înlesnind comunicarea cu Dumnezeu și îngerii săi sau găsirea unor simboluri vizibile pentru o realitate invizibilă.

Multe din vedeniile și proorociile esenienilor au fost găsite în manuscrisele din peșterile mănăstirii de la Kirbet Qumran, și e de presupus că ele au fost mult mai numeroase, de vreme ce, din *Documentul de la Damasc* și anume din versetul care menționează organizarea comunităților eseniene aflăm că la un grup de zece neofiti era repartizat un preot. Or, nu e deloc exclus ca toți acești preoți să fi avut viziuni (a se citi halucinații) prin care - credeau ei - se deosebeau de ceilalți muritori, considerându-se aleși ai Domnului și nutrivând firesc un sentiment înălțător și foarte personal că fac parte dintr-o elită. De altfel, în *Imne* - poeme eseniene care seamănă structural cu Psalmii - autorii acestora se adresează lui Dumnezeu direct, vorbindu-i la persoana a doua singular, cu formula: "Dumnezeule, îți mulțumesc că nu sunt ca toți ceilalți oameni". Iisus a preluat-o, punându-o în gura fariseului din parabola vameșului și a fariseului (Luca 18, 9-14), cu scopul de a arăta proasta sumeție în contrast cu adevărata umilință. Jacques Duquesne, în pertinenta sa biografie a lui Iisus, consideră că Mântuitorul punând această formulă tipic eseniană pe seama fariseului laudăros lua în zeflema ambele secte, știut fiind că esenienii și fariseii se dușmăneau de moarte, considerându-se unicii purtători de adevăr în cunoașterea și administrarea Cuvântului lui Dumnezeu.

Multe din credințele, normele și atitudinile esenienilor trebuie să-l fi contrariat și supărat pe tânărul de 20 de ani, căci această vârstă presupunem că a avut-o Iisus când a intrat în secta esenienilor și ne

bazăm pe un verset (al X-lea) din *Documentul de la Damasc*, unde se spune că, în cazul pedepșelor cu moartea date de judecători, nu se acceptau mărturiile celor sub 20 de ani, vârstă la care se putea intra în sectă. Putem trage concluzia că Iisus nu a fost un neofit prea zeles, ba dimpotrivă, era înclinat mai degrabă să critice și să condamne.

E de presupus însă că nu s-a amestecat nici în certurile și disensiunile dintre esenieni, care, conform spiritului iudaic al vremii, se scindaseră, după cum consideră Constantin Daniel, în nu mai puțin de cinci grupări dizidente, tocmai exprimând divergențele apărute între vizionarii prin care se revela cuvântul lui Dumnezeu. Desigur, pentru Iisus, toate aceste secte și grupări în aprigă și ireconciliabilă dispută nu puteau fi decât moduri de rătăcire a oamenilor și de dezbinare a poporului evreu. Trebuia ca gineva să vină să infirmе aceste pseudo-adevăruri subiective și relative, contrarii și contradictorii și, prin urmare, înrudite cu eroarea sau cu minciuna, să-i scoată pe oameni de sub influența lor nefastă și să-i îndrume către comuniune și pace. Cu fiecare zi ce trecea i se întărea convingerea că el va fi acela care va lua pe umerii săi greaua și periculoasa misiune de a aduna în aceeași credință pe rătăciții fii ai nefericitului său popor. Pe măsură ce intoleranța și ura băntuiau între oameni, în inima sa creșteau viguroso mila și iubirea, fundamentele spirituale ale adevăratei împărății a lui Dumnezeu. Pe de altă parte era conștient că nu-i venise încă vremea, tinereții sub 30 de ani, după o cutumă evreiască, neavând dreptul să ia cuvântul în adunări publice. Dar toate aceste nemulțumiri și critici, simțăminte și idei le va fi împărtășit și lui Ioan, pe care, se pare l-a convins să se rupă de mișcarea eseniană și să încerce să vestească poporului apropiata sa venire.

Ca membru al sectei, tânărul Iisus își va fi purtat frecvent pașii între Ierihon și Engaddi, un alt centru spiritual al comunității eseniene situat mai jos de Ierihon, pe țărmul Mării Moarte, și bineînțeles, Ierusalim, unde știm că "urca" - așa cum le place evangheliștilor să spună -, poate, după cum credea Renan, să-l asculte pe marele orator, rabinul Hilel, propovăduind credincioșilor la Templu. Cele trei cetăți formau un triunghi cu vârful ascuțit în Ierusalim.

Că pleca de la Ierihon sau de la Engaddi, până la Ierusalim e cale de mers pe jos de o zi. E posibil să fi plecat disdimineată pentru ca seara să ajungă în Betania, unde se odihnea pentru o noapte în casa lui Lazăr, poate a lui Simon Leprosul, pentru ca a doua zi dimineața să urce în cetatea Ierusalimului și să meargă la Templu. Iosif Flavius situa localitatea Engaddi - în traducere Izvorul Iedului - la 300 de stadii de Ierusalim (aproximativ 45 km), undeva la limita nordică a Mării Moarte, în apropiere de vărsarea Iordanului, nu departe de mănăstirea eseniană de la Kirbet Qumran, care a

constituit revelația arheologilor contemporani. Era un loc încântător prin bogăția reliefului și vegetația luxuriantă. Înălțimile sunt pline de peșteri, văle sunt acoperite de viță de vie, crânguri de palmieri și arbori aromatici. Un loc încărcat de legende. Aici, Iezechiel a avut viziunea pescarilor aruncându-și năvoadele, aici în peșteri s-a ascuns David urmărit de Saul.

Pașii să-l fi purtat și la Efraim, o cetate situată la 18 km nord față de Ierusalim, în ținutul Samarici, nu departe de Betel, pe drumul caravanelor care lega ținutul Galileei de Ierusalim, unde poate să fi locuit acel bun samaritean care l-a salvat de tâlhari sau poate de zeloți pe drumul Ierihonului. Neîndoim că, Iisus l-a vizitat pentru a-i mulțumi și cum drumul său către Galileea natală trecea prin preajma acelei cetăți presupunem că vizitele au putut fi destul de frecvente. Știm din Evanghelia lui Ioan că la Efraim avea prieteni și adepți, fiindcă aici s-a refugiat cu ucenicii săi când Sanhedrinul l-a pus sub urmărire (Ioan 11.54), prieteni și adepți pe care nu și-i putea face în scurta perioadă a vieții sale evanghelice. Aceștia au putut lucra încă mai dinainte la răspândirea ideilor sale religioase, căci cu prilejul întâlnirii samaritencei lângă fântâna lui Iacov, unde obosit de călătorie se oprise pentru a face un popas, în momentul când samaritenii ies din cetate ca să-l întâmpine, le spune ucenicilor oarecum speriați deoarece samaritenii nu-i vedeau cu ochi buni pe ceilalți evrei, aceste cuvinte: "Eu v-am trimis să secerăți acolo unde nu voi v-ați ostenit; alții s-au ostenit, și voi ați intrat în osteneala lor". (Ioan 4.38).

Dorința de a cunoaște a tânărului novice trebuie să-l fi îndemnat și la călătorii mai lungi. O astfel de călătorie se presupune ca ar fi făcut-o în Egipt. Trebuie să spunem că cei mai mult bibliști ocolesc cu grijă subiectul sau pur și simplu nu acceptă această posibilitate, neavând date istorice certe.

Totuși, pot fi produse unele argumente și există unele semne, e drept, destul de vagi și discutabile, că Iisus ar fi călătorit în Egipt, dar pentru a le accepta pe primele trebuie să ne schimbăm concepția că lumea iudaică se rezuma numai la Iudeea. Ea se întindea aproape într-un lanț neîntrerupt pe tot litoralul Mediteranei, până dincolo de Delta Nilului, cunoscând în principalele centre comerciale de pe drumurile caravanelor ca Hebron, Gaza și Alexandria, aglomerări mai mult decât semnificative. După Filon, numai în acest ultim oraș, care rivaliza ca importanță economică și culturală cu Roma și Atena, existau peste o jumătate de milion de evrei.

În această masă aproape compactă de evrei, exista, nu departe de Alexandria, pe malurile lacului Mareotis, o puternică comunitate de esenieni, așa numiții terapeuți, despre care Filon ne-a lăsat atâtea mărturii și din comunitatea cărora se pare ca el însuși a făcut parte.

Într-o lume majoritar evreiască, această comunitate nu putea fi izolată față de cele din Iudeea, cu atât mai mult cu cât se pare să fi fost la fel de importantă ca aceea din Qumran și Engaddi și e foarte probabil să fi fost cea mai veche, de veșmintele și, ca și aceia, fiind fervenți adoratori ai soarelui. Mai mult, ne-o spune Iosif Flavius, esenienii erau pitagoreici, ceea ce arată că au fost profund influențați în concepțiile lor religioase, filosofice și științifice de către egipteni.

(va urma)

Constantin Radu-Maria

Folclor românesc de pe frontul antisovietic

I.

Foaie verde trei granate,
Mult ești, Bugule, departe,
Dus pe munții cei înalți,
Cu pădurile de brazi,
Și-acum merg spre Bug, măi frate,
Pe cărări întunecate,
De securi necurățate
Și de oameni neumblate.
Urcai deal și dau de vale,
Tot cu ranița-n spinare,
Cu curele-ncruciate,
Cu carabina la spate.
Dus pe vârful dealului
Ștergeam țeava tunului
Și căpăstrul murgului.
Foaie verde mărăcine
Cât mai am Bug pân' la tine.

II.

Frunză verde ca alunu
Bate neamtu și românul
În Europa pentru dreptate
Bat cu toți pe desperate
Și zdrobesc la cazemate
Să ia pe ruși pe la spate.
Iară rușii vin puhoi
Vin prizonieri la noi.
Și acum am observat
Că Stalin nu-i om curat.
Staline din Moscova,
Fărămi-se oastea ta,
Mânânce corbii din ea.
Tumurile tale grele
Cântă bufnița pe ele,
Părăsite prin vâlcele.
Staline-aviația ta,
Oua păsărilor-n ea.
De la Nistru pân' la Bug
Să vedeți rușii cum fug,
Rușii fug și-și pierd în cale
Ciobotele din picioare.
Și-au să piardă și bundița
Cum și-au pierdut și credința.

III.

Frunză verde de bujor
Vai de mama cu fecior,
Ce pățește până crește
Și țara mi-ți-l răpește.
Lasă, las' să-ți-l răpească,
Nu trebuie să se mânăcase
Ci trebuie să preamărească
Țara noastră românească.
Ca s-arătăm la păgâni
Cât pot ostașii români.
Vin gloanțe nenumărate,
Ei nu se dau la o parte.

Cad obuzele mereu,
Ei cu gându-n Dumnezeu
Zic o dată "Doamne-ajută!"
Și-apoi iar pleacă la luptă.
Unde-i primejdia mai mare
Ostașul român răsare.
Parc-ar fi bătut de vânt,
Sau picat din cerul sfânt.
Cu armele-n mână, noi
Făcurăm drum prin puhoi.
Cad dușmanii la pământ,
Cum cade frunza de vânt.
Las' să cadă cu duimuu'
Pân' n-o mai rămâne unu'.

V.

Sunt departe, nu îți spun,
Am rupt carne din păgân...
Am avut zile, am scăpat,
Dar pe ruși i-am secerat,
I-am zgornit și i-am bătut,
Peste Nistru i-am trecut.
Și nici aici nu-i lăsăm,
Ci pe toți îi alungăm,
Să luăm pământul lor
Și să-l dăm țărănilor.

Cum pe ruși noi i-am bătut.
Peste Nistru i-am gonit
Și pe frați i-am izbăvit.
Două zile neîntreput
Bătălia a ținut,
Luptă grea, luptă cumplită,
Luptă nemaipomenită.
Cu ochii cât cuprindeai
Numai foc și fum vedeai.
Foc de arme și grenade
Și de bombe blestemate.

VIII.

Am luptat cu rușii, măi frate,
De i-am scos din cazemate,
I-am luat tot pe la spate,
Cu obuze, mortiere,
Cu gloanțe de mitraliere.
Curgeau gloanțele ca vântul,
Se cutremura pământul
Și cu nemții împreună
Ne-am bătut ca o furtună.

IX.

La dușmani le-am săpat mormânt,
Să mai răsnească la pământ,
Pământ de-al nostru românesc,
Pătat cu sânge vitejesc,
De vitejii lui Mihai
Care stau veseli în Rai
Și privesc de sus din cer,
Cum hoardele dușmane pier,
Cum se duc bolșevicii în pustie.
Acum fii veselă, o, Românie.
Pământul tău tot să rodească
Tricolorul să-ți înflorească,
Conducătorul să-ți trăiască
În veci de veci să te păzească.

X.

Să ajute Dumnezeu
La armata românească,
Pe bolșevici să-i gonească.
Țara noastră românească
Cât pământul să trăiască
Țară mândră și frumoasă
Dumnezeu s-o aibă-n pază...
De bolșevici s-o păzescă
Scumpa țară românească

Cu Dumnezeu înainte
Fraților, să câștigați.

Participarea românilor la războiul antisovietic între 22 iunie 1941 și 23 august 1944 a avut un impact deosebit asupra mentalului colectiv, țărăni-ostași găsim în această cruntă experiență de viață o sursă de inspirație. Cele pe care le publicăm aici au fost alcătuite în primul an de luptă – "anul vitejiei românești" –, când dominantă de front era dată de victoriile obținute în ofensivă, și, ca urmare, moralul soldaților era plin de optimism și înflăcărare. Fără a avea o valoare estetică deosebită, conținând evidente elemente poluante – cauzate de mediul de inspirație și de folclorică orășenească –, versurile sunt importante pentru studiul mentalului colectiv al momentului, cercetătorul – dar și eșitorul – de astăzi având sub ochi mostre vii de felul cum se reflectau în mintea și sufletul românului de rând problemele cardinale ale societății. Acesta știe că se află pe front pentru a înfrânge bolșevismul stalinist, cauzator de nedreptate și distrugător al credinței în Dumnezeu, că eliberând teritoriile românești instituie dreptatea în Europa și că pentru jertfa sa de sânge va fi răsplătit cu pământul dușmanului alungat și zdrobit prin luptă. Deși au trecut aproape șase decenii de când a fost creat, folclorul apărut în tranșeele războiului antisovietic nu a mai putut fi propagat și nici studiat, anul 1944 aruncând asupra sa vâlul tăcerii.

Alexandru V. Diță

IV.

Eu ți-am spus că ești lumina
Ochilor ce-i port în cap,
Mă gândesc la tine-ntruna,
Și la țară, ca s-o scap.
Tu mânulele nu-ți frânge,
Și la moarte nu gândi,
A mea soartă nu mi-o plânge
Pân' ce pacea s-o ivi.
Când biruitori în țară
Vor veni puii de lei,
Tu să ieși la prispă-afară,
Ca să vezi de sunt cu ei.
Și când unul de va spune
C-am murit în bătălie,
Pune clopote să sune
Veste-n satu-ntreg să dea,
Flori să pui în părul tău
Și să plângi de bucurie,
Că iubitul soțul tău
A murit în bătălie.

VI.

Frunză verde-a bobului,
Sus pe malul Nistrului,
În bătaia tunului,
Unde cad obuze grele,
Grenate și cu șrapnele,
Gloanțe de mitraliere.
Foaie verde ș-un pelin,
Pe linia lui Stalin,
Trag rușii din cazemate
Cu arme automate,
Dar a sosit ziua, frate,
Să luptăm pentru dreptate.

VII.

Precum vezi, Lenuța mea,
N-ai de ce te supăra,
Că-n curând eu voi pleca,
Voi pleca în sat la noi,
Ș-om fi iarăși amândoi.
Și voi povesti apoi
Tot ce aicea am văzut,

România creatorilor - primele trei luni

(continuare din pag. 3)

(I.g). Milioane de familii trec de la subzistență la un surplus, surplus ce le va îngădui unora să se doteze cu mașini agricole. Va fi de lucru și în sectorul mașinilor agricole, mii de muncitori vor avea de lucru. Vor consuma mai mult, vor lărgi piața internă. Vor fi introduse taxe vamale echivalente cu valoarea subvenției de țară de origine plus 1-5% pentru susținerea industrializării rurale. Suprataxa impusă prelucrătorilor autohtoni va fi anulată.

Ar putea fi un surplus de produse alimentare? O parte vor substitui importurile. Altă parte vor merge la export datorită calităților naturale (cei cu bani vor prefera o roșie adevărată unui surogat olandez!). Dolarii rămân pentru tehnologiile de vârf, nu vor mai cheltuiți pe fleacuri, balanța comercială nu se va mai dezechilibra. Inflația își pierde unul din cele două motoare. Va crește atât productivitatea din economia rurală.

Cercetarea aplicativă. Vom aștepta relansarea economică ca să folosim cu cap cele câteva sute de milioane de lei vechi alocați cercetării? Vom cupla pur și simplu, direct, cercetarea aplicativă la economia reală. Vom acorda o atenție mare modernizării produselor și potențialului de adaptare.

Lărgirea pieței externe. Relansarea pe piața externă nu e condiționată cauzal de relansarea pieței interne. Așa cum oferim confecții Italiei, cel mai exigent consumator din lume, vom putea oferi și spațiului ex-sovietic. Vom obține în schimb materii prime și energie. Rezultă: mii de locuri de muncă recăștigate prin export, bani reali pe piața internă, expansiunea ei (I.h).

Privatizarea concentrică. Vom scoate statul din comerț chiar cu prețul "îmbogățirii" foștilor salariați din comerț. Vom scoate statul din economia agricolă și zootehnică, chiar cu prețul "îmbogățirii" foștilor salariați din aceste ferme. Aceste unități vor fi vândute cu plata în rate și cu termen de grație de 3 ani. Oricum vor fi mai mulți bani, iar privatizarea va căpăta și un sens național. Nu va trebui să vindem de dragul de a vinde sau de dragul vreunui corupt ce din miliarde furate lasă și în buzunarul mai marilor zilei (persoane și partide) câte o sută de milioane, pentru acoperirea jafului.

Campanie pentru produse

românești. Pandantul măsurilor de îmbunătățire a calității produselor va fi campania de educare a concetățenilor pentru cumpărarea produselor românești. Chiar din școala primară elevii trebuie să știe că, folosind produse autohtone, părinții lor vor avea de lucru, și asta înseamnă decentă și demnitate. Dacă vom trece aceste adevăruri și prin școala primară, evident, că nu ne vom mărgini la asta. (I.i).

Protecția consumatorului. Oficiile de protecție a consumatorului nu vor mai moțai până ajung produsele în galantare, ci vor fi în trei schimburi pe graniță. Nici un produs necorespunzător, expirat sau care să pună în discuție banul dat de cetățean nu va mai putea intra în țară. Piața internă va fi eliberată de "gunoaiile" vărsate în țară contra dolari. (I.j).

Reducerea fiscalității. Lărgindu-se baza de colectare a taxelor prin relansarea economică se vor crea condițiile obiective de reducere a fiscalității. Dar pentru că pașii sunt cerți iar rezultatele asemenea, anumite facilități fiscale se vor da de la bun început. Profitul reinvestit în producție va fi scutit de impozit din prima zi. (I.k)

Toate aceste măsuri se vor lua simultan iar rezultatul va fi nu numai decompresia pieței interne grav mutilată și micșorată ci chiar relansarea economică prin muncă mai multă și mai inteligentă. Și asta e numai începutul, primele 3 luni.

PACTUL SOCIAL

Nu mai insistăm asupra Pactului întrucât acesta a fost destul popularizat (din 1992), reamintim, doar, că el va trebui să coreleze toate prețurile, salariile bugetarilor și pensiile între ele. Anomaliile de azi, pot fi contabilizate doar absurdului. Exemplele sunt celebre: o femeie de serviciu mai bine plătită ca un medic, pensia unui birocrat de 3 ori mai mare decât salariul unui creator din aceeași categorie profesională etc. Și nu numai corelările de mai sus le urmărim prin Pactul Social ci și inversarea raportului dintre părțile ce revin consumatorilor și cele ce revin creatorilor! (II.a).

Birocrația. Pactul social, care poate fi pus pe picioare în 3 luni, va schimba încetul cu încetul mentalitatea,

tot mai mulți se vor îndrepta spre ocupații reale, utile și cinșite. Tot mai puțini vor rămâne în întreținerea și pe capul contribuabilului. Până atunci orice post birocratic va fi susținut de o fișă a postului sau va fi desființat. Unii se vor alătura creatorilor, adică mai mulți vor susține mai puțini. (II.b)

Consultarea specialiștilor. Ar fi o limitare impardonabilă ca asumându-și redresarea cu un set de măsuri fie și foarte bune să te privezi de posibilitatea de a le îmbogăți și ameliora, deși la noi cel care a mișcat sau va mișca stările înainte va fi adulat iar opozițiilor li se va băga pumnul în gură de gloata de adulatori. Pe lângă principiul competenței care va substitui clientelismul, nepotismul și algoritmul se va apela la consultări mai largi. Toate reglementările viitoare vor fi "aruncate" în agora spre a fi "purecate" sau "devorate" după caz. Și mergând mai departe se va apela la practica, mult mai modernă, de a consulta corpurile profesionale pentru domeniile lor. Ne vom feri astfel de capcana așa zisului specialist devenit de fapt șef administrativ, care în fapt e orice numai specialist nu. Valorile vor fi adunate, cultivate. (II.c)

Acum să cumulăm toate efectele paralele ale acțiunilor propuse pentru creșterea productivității și pentru punerea în poziție de marș a corpurilor socio-profesionale și vom vedea că avem un temei de a privi cu încredere în viitorul apropiat

Occidentul va înțelege că ne respectăm, că vrem ceva, că știm ce vrem și ne va respecta și ajuta. Singura mare problemă sunt politrucii care sugrumă totul, inclusiv mass media.

Citește și dă mai departe.

Relansarea economiei reale**Punerea în poziție de marș a corpurilor profesionale, a corpului social**

- Pactul social cf. "Celei de a Treia Căi" (dar și Salar max/minim pe perioada limitată de 1-3 luni)
- Protecția alimentară și sanitară a copilului

Lărgirea pieței interne

- Obligatorietatea controlului de calitate
- Obligatorietatea producerii consuma-

bilelor și pieselor de schimb în țară

- Blocarea inteligentă, pe cale administrativă, a importurilor (temporar), concomitent cu
- Planificarea (marketing, plan de afaceri), proiectarea și execuția de fabricuțe model de industrializare a produselor agricole.
- Cuplarea cercetării aplicative la nevoile economiei reale.
- Asimilarea unor tehnologii, reconversia unor capacități din industria specială

Campania patriotică pentru produse românești

Cuplarea sistemului bancar la economia reală

- Dobândă real pozitivă, dobânzi centrate pe inflație

Organizarea muncii naționale

- 6 zile lucrătoare pe săptămână
- Utilizarea disponibilizațiilor (mincerilor) în lucrări de infrastructură (autostrăzi, căi ferate Vâlcele-Rm. Vâlcea, Vânători-Tg. Mureș, Moinești-Bacău, Întorsura Buzăului-Nehoi, etc.

Lărgirea pieței externe

- Revenirea pe piețele părăsite după 1989 cu produse manufact. contra materii prime.
- Orientarea internă pe informatică și electronică

Reorientarea legislației spre creatori

- Codul penal și civil va fi rescris pentru a include principiul recuperării daunelor
- O parte din pedepsele penale vor fi convertite în muncă socială.
- Anularea actelor normative antisociale (ordonanța privind concedierile în masă)
- Rescrierea codului muncii în întregime (anularea tuturor dispozițiilor comuniste: scutiri, sporuri etc)

Alte măsuri

- Utilizarea competențelor (AGA vor fi încadrate exclusiv din specialiști)
- Responsabilitatea administrării averii publice.

(Acest proiect a fost prezentat dlui Gabriel Tepelea în 30 noiembrie 1998, publicat de Gazeta de Transilvania, existent pe Internet)

Gânduri despre tânăra generație

Este, în fața blocului în care locuiesc, o masă cu scaune. O masă simplă, din lemn, cu scaune pe măsura ei, pe care când ninge, când plouă...Și, când nu ninge și nu plouă, se adună către seară un grup de tineri rupți parcă din baladele Loredanei și ale BUG Mafiei.

Și, fiindcă, mi-a fost venit să locuiesc acolo, de când se strânge grupul și până târziu, sunt martorul involuntar din întinericul camerei mele al discuțiilor lor și al muzicii grupului: rap românesc adoptat, hip

hop sau techno pop.

Sunt cu câțiva ani mai juni decât mine, eu sărind puțin peste douăzeci de ani, dar sunt altă generație, formata de alte timpuri și pe alte criterii, mai ales pe cel al "je m'en fiche-ismului", al modelor occidentale, al împrumuturilor.

În discuții nenumărate despre împlinirea unei democrații pure s-a pus problema generațiilor trăitoare în timpul comunismului și a necesității dispariției acestora. Probabil, speranța noastră în timpuri mai bune stă, că vrem ori

ba, în această generație. Punem, deci, pe umerii ei responsabilitatea unui viitor, și cine știe dacă ei, așa cum îi știm noi, își vor putea îndeplini datoria. Din cine știe ce motive, o mare parte a ei este conectată mai mult la realitatea virtuală decât la cea înconjurătoare. Este o generație ale cărei valori și idealuri sunt împărțite între muzica ieftină și fără pretenții și băieții de cartier.

În dizertația care mi-a cuprins mintea și printre grijile care mi le fac, îmi răsună în urechi argouri "en

vogue": marfă, beton, gai, mi se pune pata, și ceva foarte fierbinte, marfă de marfă.

A doua zi am trecut pe lângă masa obosită de stat până târziu, martor ocular al generațiilor care vin și trec. O grămadă de cutii de bere îmi rânjeau ofensator lângă masă, mesaj al generației în blue-jeans rupți încă de la cumpărare, pro, coca-cola.

Mihaela Găleşanu

Banca Română pentru Dezvoltare S.A.

76 de ani de experiență în domeniul
financiar bancar

Oferim Clientilor noștri:

PERSOANE FIZICE:

- credite în lei pentru construirea de locuințe și case de vacanță, pentru modernizare, extindere sau terminarea caselor de vacanță pentru cumpărare de locuințe, terenuri, autoturisme și pentru nevoi gospodărești
- evaluări de locuințe, terenuri și mijloace de transport
- transferuri în țară și străinătate pe bază de ordine de plată

PERSOANE JURIDICE:

- operațiuni valutare - derulare de operațiuni import-export, încasări și plăți în numerar
- credite în lei și valută pentru investiții
- finanțări din linii externe BIRD, BERD, Deutsche Bank și Züricher KantonalBank
- evaluări patrimoniale și de active
- planuri de afaceri analize finanțare
- finanțarea proiectelor economice
- studii de fezabilitate în vederea privatizării sau asocierii
- garanții bancare în lei și valută, emiteri scrisori de bonitate
- factoring
- forfetare

SEDIUL CENTRAL

Str. Doamnei nr. 4, București - 70016 tel: 313.32.00; fax: 313.73.84, telex: 11238
SWIFT Code - BRDEROBU

**Diploma pentru
Promovarea
Întreprinderilor
Mici și Mijlocii la
Nivel Național**

Premiu acordat la Ediția
a 6-a a Topului Național
al Firmelor Private

Domnul Sarsailă și talk-show-ul

Primesc, mai zilele trecute, o epistolă de la un amic pe care vremurile postdecembriste l-au încărunit într-un sătuc, vorba poetului, uitat de lume, dar blagoslovit de Dumnezeu. Mă întreabă, pe lângă alte chestiuni delicate, ce-i cu invazia asta, pe toate canalele (are și el, ca tot omu', antenele lui), la orice oră din zi și din noapte, de palavragii, adică de realizatori de talk-show-uri, care mai de care? Nu i-am răspuns dintr-o suflare, nu ar fi fost nici înțelept, nici elegant, așa că am să încerc să încropesc câteva rânduri fără pretenția de a epuiza problema. Din câte știu - știți și dv., desigur - talk-show-istii au apărut, precum ciupercile după o ploaie mănoasă, tocmai pentru a lumina, instrui și educa acest popor încercat de suferință, popor răbdător și cu frică de Dumnezeu. Aș putea spune că talk-show-istii au pătruns în studiourile naționale și particulare din necesitatea

de a umple golurile dintre emisiunile mai mult sau mai puțin leșinate cu care suntem răsărtați până peste cap. Deci, neîncercați de invidie, să recunoaștem funcția lor istorică, fără doar și poate curat civilizatoare. Bag samă că unii dintre ei s-au uitat în dicționar și au dat, de pildă, peste adjectivul "talkative" care înseamnă vorbăreț, flecar, limbut, palavragiu, tâlălău, trâncănit. Și atunci s-au autobotezat "moderatori". Sună mai pe înțelesul poporului. Acești realizatori știu tot: vorbesc, clinește, latinește și sunt specialiști în economie, filosofie, politică, istorie. Când spui politică, vezi cum li se aprind dintr-o dată becuțele minții dimpreună cu becuțele din platou; spectacolul este mirific. De la Platon ajungi la Georg Lukács, de la impozitul pe profit treci la baladele lui François Villon, de la rafinării sari direct la teatrul american contemporan și uite așa, după asemenea spectacole

înălțătoare și profitabile, uiți că restructurarea - bat-o vina! - ți-a dat un brânci și te-a trimis direct la Oficiul forțelor de muncă, cu o groază de visuri și promisiuni spulberate. Ei, moderatorii, sau, mă rog, talk-show-istii știu bine că numai găina bătrână face ciorba bună, așa încât sunt foarte scrupuloși atunci când își aleg partenerii de tăifăsuț. Aceștia, la rândul lor, vă dați seama, sunt putrezi de carte. Îi privești și nu-ți vine să crezi. Până mai ieri măzgăleau știri sportive sau coperti pe la "Urzica" ori "Arici-pogonici", și astăzi iată-i, în toată plenitudinea forțelor creatoare, mustind de idei, împovărați de gânduri, neliniștiți de treburile și trebuințele țării. Nu se mai dau plecați de sub reflectoare, stau și despică firul în patru, iau ideea și o frământă până nu mai rămâne picătură de vlagă din ea. Îi întrebi de economic? - Un mizilic. Îi chestionezi în problema încurcatelor căi diplomatice, un chilipir. Despre pământ, grâne, petrol, siderurgie, farfurii zburătoare... Orice i-ai întreba - și îi întrebi doar din

această cauză ești ditamai moderatorul, nu? - ei clipește din ochi, privesc țintă în monitoare, așa, ca să-i vadă bine soacra și amicii invidioși, și-ți răspund de te crucești. Au argumente pentru toți și pentru toate (n-am scris toante). Narcis era un biet copil intrat pe nedrept în legendă. Aici cred, stimate amice, s-ar putea să existe o nuanță care mie îmi scapă; ei, în fapt, nu? Își contemplă chipul în monitoare până la primele ore ale dimineții, ei sunt pătrunși de misiunea lor etico-civilizatoare, ei ne luminează, ne explică, ei ne fac să ne simțim mândri de cumplitele vremuri pe care le trăim cu înaltă conștiință patriotică, ei ne scot din frigidurile care ne-au torturat nopțile până odinioară.

Ce ți-ar mai rămâne de făcut? Să iei de bun îndemnul curat-mobilizator: "O luăm de la capăt" sau să-i șoptești vecinului, precum Lache: "Uite, vezi, ăsta e cusurul lui - e măgar!... și violent!... și n-are manieră!"

Viorel Sâmpetean

Redactor șef: Constantin Radu-Maria
Secretar de redacție: Alexandru V. Diță
Tehnoredactare: Carla Buruiană
Culegere: Anette Dinu
Corectură: Dalila Aramă
Difuzare: Mihaela Găleşanu

Lumea românească
acum
Str. Av. Th. Iliescu nr.6
cod 71238, sector 1,
București
tel. 679.38.45;
fax. 230.76.82

Rețineți! Publicația se află la poziția 3118 în Catalogul RODIPET S.A.

Abonamentele se fac la oficiile postale sau pe adresa redacției, avansând suma aferentă la casieria noastră sau în contul nr. 50034266677 Trezoreria sector 1. Citorii din străinătate se pot abona prin SC RODIPET SA - P.O. BOX 33-57, Fax 0040-1-222.64.07 sau 222.64.39 telex 11995 - Piața Presei Libere nr. 1, sector 1, București. Abonamentul este de 6.000 lei pe 3 luni, 12.000 lei pe 6 luni și 24.000 lei pe un an.